ATEITIS 6

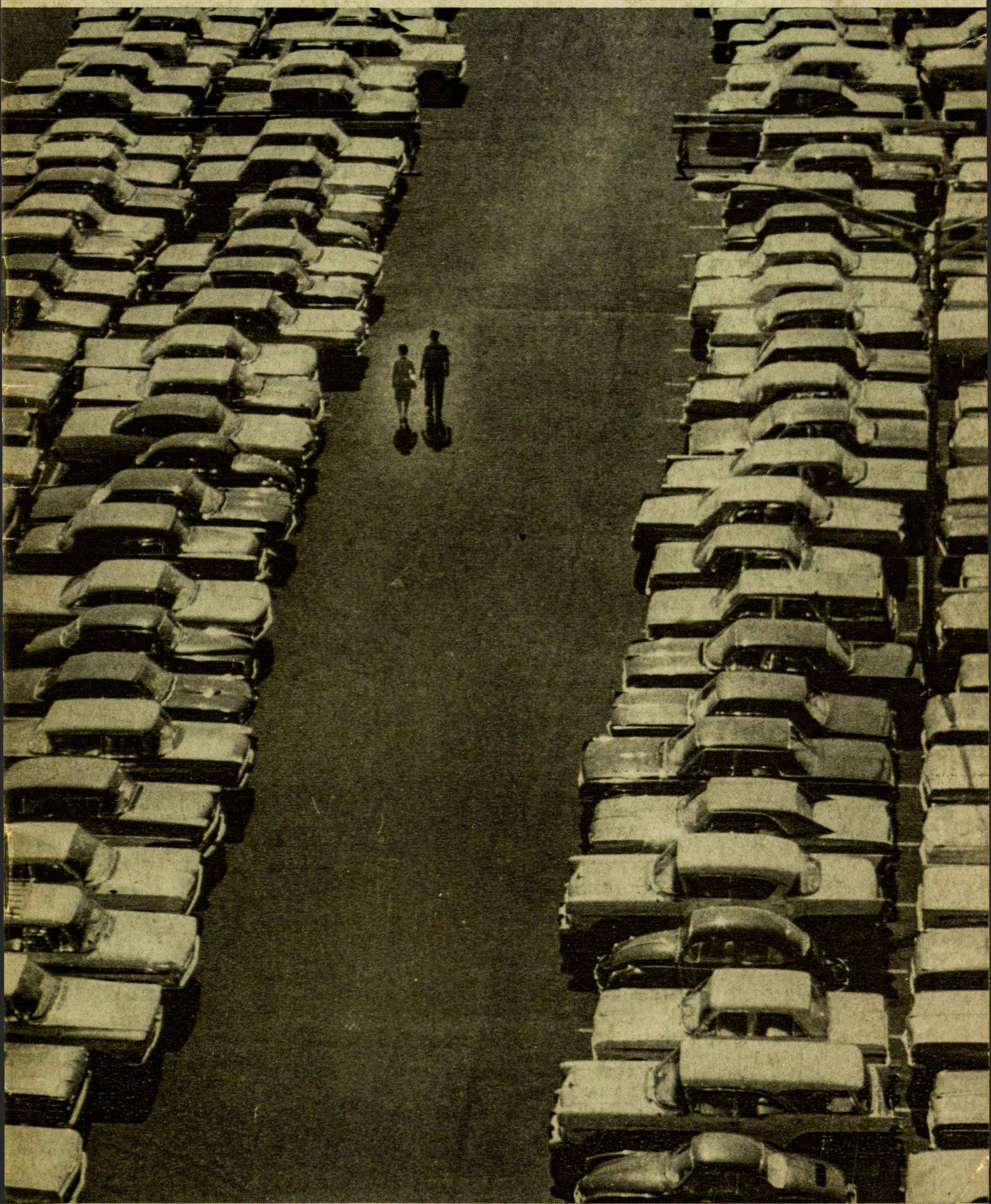

1918 LAISVĖS KOVOS METAI 1968

ATEITIS LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO
eina nuo 1911 m. ŽURNALAS

1968 metai birželis Nr. 6

Šiame numeryje:

Komentarai 157
ATEITIES pasisakymas 158
Idealus žmogus — Audronė Danaitytė 159
Senutė, seksas, meilė ir vedybos — Antanas Paškus 160
Meilė — Eugenijus Girdauskas (eil.) 161
Sugrįžimas — Aldona Baužinskaitė-Kairienė (eil.) 165
Velniška ugnis — Jurgis Bradūnas 166
Vaidinimas Kristaus Karaliaus šventei — Pušelė 168
Lietuvių Literatūros Klasikai (4)
Juozas Tumas-Vaižgantas 171
Rimai ir Nerimai — Skirtumai 172
Sienos — Bendrabutietė (eil.) 174
Niekšas ateina — stiklinė užuolaida (eil.) 174
Pašaukimas — stiklinė užuolaida (eil.) 174
Rolando Kauno atminimui 175
Jaunimo literatūros konkursas 175
Žiūronai
Ateitininkų Federacijos tarybos posėdis 176
Ateitininkų metinė šventė Putname 177
Australija — Naujas gydytojas Adelaidėje 177
Ex Libris: Ateitis
Pilnutinis Kristus — Emile Guerry 178
Ateities Spinduliai — jaunučių skyrius
Tragiški įvykiai 179
Amerikos jaunimas dabar — Antanas Razma, Kristina Griniūtė ir Jonas Abromaitis 180
Veisiejai — Vaiva Vėbraitė 181
Ateitis — Regina Stočkutė 182
Rasos Arbaitės kūrinių paroda 183
Lietuviški darželio gėlių pavadinimai 184
Laimės grūdelis 186
Kas yra draugystė — Danguolė J. 187
Mėnuo pavadintas Birželiu 187
Kreivos šypsenos 188

Viršelis — Vytauto Maželio nuotrauka.
163 psl. — Vytauto Maželio nuotrauka.

REDAKCIJA: vyriausias redaktorius — **Antanas Sabalis**; reportažas — **Kęstutis Čižiūnas**; jaunesniųjų moksleivių skyrius — **Gintarė Ivaškienė**; nariai — **Gabija Juozapavičiūtė, Vincė Juškaitė, Petras Sandanavičius, Raimundas Šilkaitis**. Redakcijos adresas: ATEITIS, 80-23 85th Drive, Woodhaven, New York 11421.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $5.00, susipažinimui prenumerata $3.00, garbės prenumerata $10.00; visur kitur laisvajame pasaulyje $3.00.

Administratorius: **Kazys Vainius** — ATEITIS, 64-09 56th Road, Maspeth, New York 11378.

Spaudos darbus atlieka Tėvų Pranciškonų spaustuvė Brooklyne.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine
Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association. Yearly subscription in US and Canada $5.00. Single copy 50 cents. Entered as second class matter and second class postage paid at the Flushing, New York Post Office.

ATEITIS

DAUGIAU KŪRYBINGUMO!

Nekartą esame girdėję posakį, kad "lietuvybę reikia išlaikyti". Tai pasyvus, nuobodus, nieko naujo nežadąs posakis, kuris visiems jau atsibodęs. Ir klaidingas. Lietuvybės "išlaikyti" negalima, nes "išlaikymas" reiškia perdavimą esamų vertybių, kurias naujos generacijos turinčios saugoti. To neužtenka. Lietuvybė už Lietuvos ribų išliks tiktai tada, jei ji bus ne tik "laikoma", bet ir iš naujo sukuriama. Todėl vietoje skelbus, kad lietuviškąją kultūrą reikia "išlaikyti", reikia lietuviškąją kultūrą kurti.

Kūrybingų žmonių neturime perdaug; juos užmuša aplinka ir tas faktas, kad kūrybai reikia aukos. Tačiau, padėjus pastangas ir atkreipus dėmesį į tuos, kurie duoda vilties ateičiai — jau galima padaryti neblogą pradžią. Tokios pradžios užuomazga buvo bandyta moksleivių stovyklose, ir rezultatai nėra beviltiški. Todėl šia proga kreipiamės į visus studentus ir moksleivius, kad jie savo literatūrine kūryba praturtintų ATEITIES puslapius, dalyvautų konkurse ir parodytų, kad jie yra kūrybingi. O tada bus įžiebta vilties kibirkštis, kad į mūsų vargo dienas ateis žmonės, kurie kurs — ir tuo pasidarys lietuvių krikščionšikosios kultūros dalimi.

•

PITSBURGO MŪŠIS 1968

šiuo metu Pensylvanijoje eina mūšiai: sistema vs. lietuvių parapijos. Neseniai rašėme apie Mt. Carmel lietuvių šv. Kryžiaus parapiją, kuri liko be lietuvio kunigo ir be mokyklos. Paskutinėmis savaitėmis panašūs mūšiai ėjo Pitsburge, šv. Kazimiero parapijoje. Ten vietinis vyskupas "nutarė" atimti iš parapijos mokyklą ir sujungti ją su kitomis apylinkės mokyklomis. Tačiau žmonės sukilo prieš šį projektą ir surengė demonstraciją prie vyskupo rūmų. Nutarė mokyklos neduoti. Vyskupas siuntė savo delegatus, bandė žmones prikalbinti, bet parapijos susirinkimas nubalsavo mokyklą laikyti ir nesijungti prie dijecezijos rengiamo "katilo". Iki šiol atrodo, kad žmonės laimėjo; mokykla lieka lietuvių parapijos žinioje, tačiau kuo tas viskas baigsis, dar teks pamatyti vėliau. šiuo metu tačiau, atrodo, kad ten kur lietuviai savo tautinius interesus gina, — laimi. Pralaimi tie, kurie nebeturi ryžto kovoti ir ginti savo teises. Pitsburgo lietuviai nebuvo vieni iš tų; jie savo greita reakcija ir pasiryžimu "sistemą" nugalėjo.

•

TAUTINIS LIETUVIŲ CENTRAS

Stebint mūsų lietuviškųjų parapijų vargus, pramatant netrukus ateinant didelį lietuvių kunigų trūkumą, regint mūsų katalikiškojo jaunimo nubyrėjimą — atsiranda balsų, kurie šaukia lietuvių katalikiškąją išeiviją į bendrą mobilizaciją. Tokios mobilizacijos pradžia turėtų būti Tautinis Lietuvių Katalikų Centras, kuris koordinuotų ir mobilizuotų visas mūsų religines pastangas ir išteklius. Tokio centro reikalingumą paminėjo ir kardinolas

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

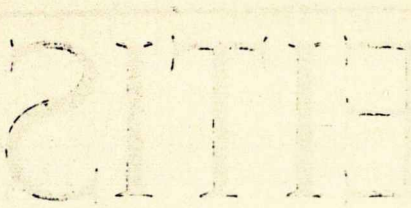

Antanas Samore šių metų vasario 16 dienos pamaldų metu Romoje.

Kadaise Lietuvoje veikė KVC — Katalikų Veikimo Centras. Ar panašus į jį organas būtų efektyvus tremtyje — sunku spręsti, tačiau kokios nors koordinacijos ir planavimo būtinai reikia. Jeigu greitai kas nors tokios centralizacijos nesiims — mes drįstame pranašauti, kad ji pati atsiras... Todėl siūlome ir raginame mūsų visas lietuvių katalikiškas institucijas susirūpinti greitai, nes "mūšiai" dėl mūsų parapijų jau prasidėjo.

Pasisakymas dėl ATEITIES pobūdžio, priimtas AF Valdybos posėdyje New Yorke 1965 spalio 9 ir pritartas AF Tarybos posėdyje Čikagoje 1966 sausio 29-30 (pr. #2):

ATEITIS yra visos ateitininkijos organas, bet visų pirma išskirtinai tarnauja moksleivių ateitininkų reikalui. Pagal tai 1. skiriama vietos bendriesiems (lygiai visus ateitininkus dominantiems) principiniams ateitininkijos klausimams; 2. tai išskyrus, visa medžiaga telkiama tokia, kuri gali ir privalo dominti besimokančiojo amžiaus jaunimą.

Kadangi mokymosi metais pagrindinis uždavinys yra pasaulėžiūrinis formavimasis ir auklėjimasis pilnutine asmenybe, tai ir ATEITIS visų pirma turi tarnauti šiam **pasaulėžiūriniam ir moraliniam besimokančiojo jaunimo brandinimui** idealistiškai nusiteikusiais katalikais ir lietuviais. Lygiai privalu rūpintis tiek religinio, tiek tautinio auklėjimosi uždaviniais. Svarbu konkrečiai atspindėti visus rūpesčius, prieš kuriuos stovi šio meto jaunimas. Dėl to savo ruožtu svarbu, kad visų pirma savo rūpesčius išreikštų **patys jaunieji,** moksleiviai ir studentai. Tačiau lygiai svarbu **nepalikti klausimų be atsakymo** — reikia į visus rūpesčius duoti principiškai ateitininkišką atsakymą, kuris nuteiktų sunkumus nugalėti, o ne pasitenkinti tik bergždžiomis aimanomis ar kitokiais bergždžiais sentimentais.

Kur katalikai yra laisvi savo tarpe skirtis, ten ir ATEITIS neturi užimti kurios nors vienos pozicijos, o turi likti **atviro dialogo forumu.** Nepartinis ateitininkų organizacijos charakteris griežtai įpareigoja ir ATEITĮ nei tiesiog, nei netiesiog nesiangažuoti partinei politikai tiek lietuviuose, tiek amerikiečiuose, tiek kanadiečiuose ar kituose.

Lietuviškajam auklėjimuisi tarnaudama, ATEITIS negali užsidaryti nuo lietuviškojo gyvenimo. Specialiai pabrėžtinas supažindinimas su naujai pasirodančiomis knygomis, vertomis jaunimo dėmesio. Tokį pat dėmesį reikia rodyti ir pačių moksleivių ateitininkų kuopų leidžiamiems laikraštėliams, panaudojant ATEITYJE, kas juose vertingesnio. Suaktualinti sąžiningą naudojimąsi lituanistine mokykla. Konkrečiai išaiškinti lietuvių kalbos pakankamo išmokimo reikalą ir atitinkamai nuolat jį priminti kaip gyvybinės reikšmės dalyką mūsų ateičiai.

Būtų siaura užsidaryti tik organizacijoje, bet taip pat būtų nesusipratimas organizacinių klausimų vengti. Kiek galint reikia tarnauti ateitininkų programos perteikimui ir duoti medžiagos diskusiniams būreliams (kiekviename numeryje stengtis parūpinti bent vieną straipsnį, tinkamą tam reikalui). Svarbu, paskelbus metinę temą, jos klausimais parūpinti bent 3-4 atitinkamus straipsnius. Aidų, Laišku Lietuviams ir kitų žurnalų aktualesnius straipsnius tinka atitinkama forma perteikti ir moksleivimiam jaunimui. Skirtinas dėmesys ateitininkijai niusipelnusiems asmenims, perduodant jų pavyzdį jauniesiems.

Stengtis ateitininkijos idealams **pozityviai** atstovauti, būdint prieš ateistinio laicizmo ir kosmopolitinio internacionalizmo grėsmę. Vengti seniams būdingo irzlumo, bet taip pat vengti ir nesubrendusio kriticizmo. Kur neišvengiama kritiškai pasisakyti, tai reikia atlikti atsakingai, neįžeidinėjant nei asmenų, nei organizacijų, nei laikraščių.

Svarbu žmones patraukti, o ne suerzinti.

Savikritiką vykdyti tik principiškai, o konkrečią atskirų asmenų, valdybų etc. kritiką verčiau palikti susirinkimams ir kitiems organams.

Korespondencijomis stengtis apimti visas vietoves, kur yra ateitininkiškojo jaunimo vienetai. Todėl korespondencijų reikia

ne laukti, o pačiai redakcijai ieškoti. Studentų veiklos korespondencijas skirti nuo moksleivių. Rudenio numeryje duotina sisteminga visų stovyklų apžvalga, saugantis, kad jų aprašymas nevirstų tik niekų pasakojimu ar kitokiu organizacijos kompromitavimu.

Kiek galint reikia remtis moksleiviais ir juos iš anksto pratinti į raštą. Skatinti jų reiškimąsi ne tik korespondencijomis, bet ir straipsneliais ar meniniais bandymais (nieko nebus tragiško ir dėl silpnesnių dalykėlių, jei tik nebus per ilgi ar per pretenzingi). Problemiškesniems klausimams taip pat plačiai naudotina studentų talka. Kur bus reikalo, nesibaiminti ir sendraugių, ypač pedagogų, pagalbos.

Nesijausti balsų už visų, o būti visų organu — laikyti savo pareiga visiems tarnavimą, o ne visų teisimą.

Redakciniame kolektyve pasidalyti pareigomis, tuo pačiu — ir atsakomybe, bet respektuoti vyr. redaktoriaus atsakomybę už visą redakcijos kolektyvą.

IDEALUS ŽMOGUS

Idealus žmogus yra tas, kuris pilnai save žino, priima save kaipo tokį, ir gyvena pagal savo galias. Tikras žmogus neapgauna kitų, padeda kitiems, kovoja dėl savo idealų. Jis turi ydas, bet bando jų atsikratyti. Jis mato savo artimo skausmą ir stengiasi palengvinti jo naštą. Jis, negalvodamas apie save, puola darban padėti kitiems ir bando suprasti kitus. Jis nepertraukiamai lavina save, kad galėtų gyventi pilnesnį gyvenimą. Jis dirba kitiems, nelaukdamas atlyginimo — nei žodžiu, nei veiksmu. Jis myli artimą ir nepažeidžia kito. Idealus žmogus turėtų gyventi tiesai ir būti tvirtas savo nusistatymuose. Ateitininkas turėtų siekti šio idealo. Kaip toli mes esame nuo jo?

Audronė DANAITYTĖ

Kaip smagu Putnamo stovykloje!

R. Kisieliaus nuotr.

Šių dienų mada įtaigoja mus gyventi "moderniškai"; tačiau kai kuriose srityse šis "moderniškumas" reiškia žingsnį atgal į primityvizmą. Viena iš tokių sričių yra lyčių santykiai, kurioje yra paleista tiek mitų, kad jaunas žmogus beveik neturi šansų išlikti žmogumi. Straipsnio autorius šiuos mitus sugriauna, — jų tarpe ir "Freudo" mitą... Tai daro ne pamokslu moralizuodamas, bet remdamasis vėliausiais psichologų sprendimais. Jo atviras žodis ir tikra meilė jaunimui turėtų būti paskatinimas visiems, šį klausimą peržiūrėti. Straipsnį skiriame studentams ir vyr. moksleiviams.

SENUTĖ, "SEKSAS", MEILĖ IR VEDYBOS

ANTANAS PAŠKUS

"Man rodos, kad mūsų Bažnyčios įsakymai, draudžią priešvedybinius lytinius santykius yra nebereikalingi. Šiandien juk galima išvengti lytinio akto biologinių pasėkų. Kam ta draudimų našta slėgti jaunų žmonių pečius? Kodėl jiems neleisti patenkinti pačius pagrindinius prigimties reikalavimus? Juk sekant prigimtį būtų išvengta bereikalingų sąžinės konfliktų. Leidus laisvą priešvedybinę meilę, žmogaus gyvenimas praturtėtų dar viena laimės dimensija. Abejoju, ar ta dvidešimties šimtų metų Senė begali mus, jaunus žmones, suprasti". Taip užbaigė priekaištų seriją katalikas studentas.

Kandūs šie užmetimai, originalumo, betgi, juose maža. Gyvenamoji aplinka jau senai perša "sex for fun" filosofiją. Laikraščių kioskai, knygų lentynos, plakatai, kinai dainuškos, šokiai, televizija ir romanai — visi vaizduoja seksą, kaip neišsemiamą malonumų šaltinį. Laisvųjų šaly, kur kiekvienas turi teisę į laimės siekimą, atrodo, beveik būtina šios rūšies malonumą padaryti prieinamu kiekvienam piliečiui. Tuo tarpu, gi, katalikų Bažnyčia savo griežtu N E pastoja kelią į seksualinį "rojų", paneigdama "pagrindines žmogaus teises". Gal ištikrųjų studento lūpomis kalbanti aplinka ir yra teisi? Gal ta dviejų tūkstančių metų Senelė ir tebegyvena tamsiųjų amžių dvasia? Gal laisva priešvedybinė meilė ir praskaidrintų jauno žmogaus gyvenimą?

Norėdami, tačiau, žodelį "gal" paversti žodžiais "taip" arba "ne", t. y. ieškodami atsakymo į laisvos meilės keliamus klausimus, privalome kreiptis į bešališkus ir nusimanančius teisėjus. Tokiu nusimanančiu teisėju, manau, sugebėtų būti psichologijos mokslai. Kas gi, jei ne psichologija, galėtų praskleisti žmogiškosios prigimties uždangą? Kas gi, jei ne žmogaus sielos tyrinėtojas privalėtų surasti seksualiniam instinktui vietą visame žmogiško gyvenimo audinyje? Laukdami, bet gi, aiškių atsakymų, privalome užduoti aiškius ir klausimus. Neklausime todėl psichologų, ar priešvedybiniai seksualiniai santykiai yra etiškai — morališkai leistini. Tai filosofų ir teologų sritis. Nesiteirausime, taip pat, apie laisvos meilės biologines ir socialines pasėkas. Medikai žino, kad šimtaprocentinės apsaugos nuo neštumo šiuo metu dar nėra. Sociologai aiškiai mato bekylantį neteisėtų gimimų skaičių. Vienok prileidus, kad tokios "nelaimės" ir galėtų būti išvengtos, reikalas tuomi dar nesibaigtų. Priešvedybiniai lytiniai santykiai, ypač vakarų kultūros žmoguje, nepalieka be pėdsakų. Todėl mes ir prašome psichologų patyrinėti šiuos pėdsakus **laimės, asmens brendimo, tarpasmeninių santykių** ir **vedybinio gyvenimo** perspektyvoje. Kitaip tariant, mes norime žinoti ar seksualinė laisvė:

1) padidina žmogaus džiaugsmą? 2) brandina vyriškumą ir moteriškumą? 3) pagilina tarpusavio draugystę? 4) užtikrina moterystės laimę? Trumpai, mes norime išgirsti tikruosius "sex for kicks" filosofijos pažadus.

Moteris vitrinoje

Dar ne taip senai (1960) Prancūzijoje įvairių mokslo šakų atstovai buvo susirinkę "seksualinės meilės moderniame pasaulyje" panagrinėti. Tame garsiame simpoziume buvo prieita išvada, kad seksualinė meilė vakarų pasaulyje daugumoje virto tik biologine funkcija, tarnaujančia laisvalaikio praleidimui bei beprasmio gyvenimo sukurtos dvasinės tuštumos užpildymui. Visi diskusijų dalyviai sutiko, kad seksas darosi žavingai patrauklus tik kitų žmogiškų vertybių tarpe. Išėmus jį iš viso žmogaus gyvenimo konteksto (nuasmeninus) ir padarius pigiu, visiems prieinamu žaidimu, — seksas nustoja žavėsio, jėgos, švelnumo ir svarbos. Jis virsta **bedžiaugsmiu juslingumu.** Ir amerikiečių psichoanalistai vis dažniau pastebi tokio nužmoginto sekso simptomus. Vis didesnis pacientų skaičius nusiskundžia **jausminiu**

MEILĖ

Meilė yra jausmas.
Meilė yra žmoguje.
Meilė yra džiaugsmas.
Meilė yra susipratimas.
Meilė yra atsidavimas savęs kitam.
Meilė yra pareiga —kartais sunki, niekad nelengva.
Meilė yra maloni — kartais nelabai maloni.
Meilė suburia išskirtuosius.
Meilė artimus padaro artimesniais.
Meilė yra jaunime.
Meilė palengvina senatvę.
Meilė auga. Meilė gimsta, bet tikra meilė niekad nemiršta.
Jauna meilė sensta, senstanti — stiprėja.
Meilėje matosi tikrasis žmogus.
Meilė žmogų sužmogina.
Meilė žmogų žemina: aukštą padaro mažu, o mažą mažina.
Meilė yra fantazija — reali.
Kai meilė yra, sunku ją matyti, bet kas būtų be meilės?
Meilės yra negana!
Meilė yra Dievo duota — yra pats Dievas!

Eugenijus Girdauskas

---

išsekimu: nesugebėjimu nei mylėti, nei neapkęsti. Šie žmonės "mylisi" be meilės, tik susidariusios psichinės-fiziologinės įtampos pašalinimui. Tačiau, koks jis bebūtų, juslinis smagumas yra palenktas neišvengiamam mažėjančių išdavų dėsniui. Kuo daugiau kuri juslė naudojama, tuo mažiau ji teikia malonumo, palikdama vis stipresnį įprotį. Juo dažniau dirginamos erotinės kūno zonos, nesidalinant išgyvenimais ir vertybėmis, juo mažiau randama pasitenkinimo. Desperatiškos pastangos sensualinį intensyvumą palaikyti išdirbta seksualinio akto technika tikslo neatsiekia. Anksčiau ar vėliau, prancūziškojo simpoziumo nuomone, biologinio sekso laimės iliuzija sudūžta. Apskritai, malonumų ieškotojo gyvenimas svyruoja tarp skausmo ir nuobodulio, tarp nuobodulio ir skausmo. Jei "fun" mylėtojas negauna, ko jis nori, jis darosi erzlus ir nepatenkintas; kai gauna ko nori — jam darosi nuobodu. Tikro džiaugsmo dozė pasilieka visada labai menka.

Sutapatinus seksą su smagumu (fun), ir seksualinės meilės partneriai virsta juslinio pasitenkinimo įrankiais. Visų pirma, moters paveikslas išimamas iš žmogiškų rėmų ir padedamas prekių lentynoje. Tiesa, jos paveikslas gali būti patraukliai įpakuotas ir spalvingoje vitrinoje patalpintas, vienok ji pati paliks vartojamu daiktu. O prekė nieko kito iš pirkėjo nereikalauja tik rinkoj nustatytos kainos. Nusidėvėjus ji metama į šalį arba pakeičiama kita. Linksmabernio meilės vitrinoje į moterį žiūrima, kaip į brangų gėrimą, skirtą rafinuotam skoniui patenkinti. Deja, tokiame "playboy" pažiūrų statinyje psichologai įžiūri vieną stambų plyšį: įpratęs moterį traktuoti kaip priemonę malonumui, mūsų žaidinbernis nebepajėgs kitaip pažiūrėti ir į savo būsimą žmoną. Nebesugebės su ja bendrauti asmeninėje plotmėje, dalinantis visomis žmogiškos būties vertybėmis. Gi vertybinis aklumas garantuoja skurdų vedybinį gyvenimą, nors jį ir suptų milijoninio namo sienos. Ieškant tik jautulingumo, — ne asmens, meilė pasidaro nebegalima. Nėra ko stebėtis, jei Hefner linksmabernio filosofijos savo dukteriai netaiko.

Seksinės istorijos bando sudaryti iliuziją, kad mylimųjų glėbyje visuomet surandama laimės ekstazė. Pati erotinė aistra irgi siūlo beveik neatsispiriamus pažadus. Tiesa, kad atsidavusiai, suprantančiai ir mylinčiai porai, šeimos židinio privatume seksualinis gyvenimas gali suteikti gilų ir prasmingą džiaugsmą. Priešvedybinėje meilėje, vienok, šių psichologinių sąlygų dažnai trūksta. Ten ir seksualinė patirtis retai būna neapvilianti. Yra žinoma, pvz., kad vyras labiau reaguoja į moters kūną; moteris gi — į vyro asmenį. Vyras greit užsidega, moteris pažadinama vyro švelnumu ir meile. Meilės nepabudinta, ji neranda fiziniame akte malonumo. Deja, neretai mergaitės pasiduoda berniukams ne meilės, bet kitokiais sumetimais. Ne viena mergaitė eina "iki galo", bijodama būti pavadinta "ice cube", norėdama būti populiari, bandydama berniuką prie savęs išlaikyti, ar jam už parodytą dėmesį "atsimokėti". Netrukus ji pasijunta apgauta, per brangiai užmokėjusi už tą taip vadinamą "draugystę" ar populiarumą. O ką ji išgyvena, kai jos berniukas, pagaliau veda kitą mergaitę, ne ją? Nusivylimas ir savinieka kartais nepalieka jos per visą gyvenimą.

Vienas, betgi, iš pagrindinių seksualinio smagumo trukdytojų, bene bus kaltės jausmas. Žinodami, kad priešvedybiniu seksualiniu aktu sulaužomi žmonių ar Dievo įsakymai, partneriai **negali nesijausti kalti.** Šis kaltės jausmas, Dunbar nuomone, gali pasireikšti šaltumu (frigidity) pas mergaitę ir daline impotencija pas berniuką. Abu partneriai šiuo atveju bus linkę save įtarti nenormalumu. Toks savivaizdis sukels dar daugiau netikrumo ir baimės.

Šioje vietoje peršasi logiškas klausimas: jei įsakymai, draudžią priešvedybinius santykius, iššaukia kaltės jausmą, ar nebūtų geriau juos visiškai panaikinus? Sukūrus seksualinei meilei palankų klimatą, pradingtų kaltės jausmas ir jį lydinčios psichologinės pasėkos. Deja, taip nėra su žmogiškąja prigimtimi. Ji nėra nei paprasta, nei aiški, nei patalpinama į logikos rėmus. **Normalus** (ne neurotinis) **kaltės išgyvenimas yra vienas iš esminių žmogaus bruožų.** Kaltė, taip pat ir nuodėmė, išplaukia iš protauti galinčios ir pasirinkti pajėgiančios žmogiškos būtybės. Individas, neturįs kaltės sąmonės, neatskiriąs, kas yra gera ir bloga jo veiksmuose, nėra normalus. Psichologijoje toks žmogus vadinamas psichopatu, sociopatu ir kitais graikiškais terminais.

Neprotingas gyvūnas savo gyvenimą tvarko sekdamas stipresnius išorinius ar vidinius padirginimus. Žmogus tokio įgimto "reguliatoriaus" neturi. **Jo protas ir valia privalo tą pareigą atlikti.** Jei žmogus visiškai pasiduotų biologiniams polinkiams, jis save sužeistų; tai yra, jo charakterio, socialinės ir dvasinės vertybės nebeišsiskleistų. Tiesa, tos žaizdos žmogus gali sąmoningai neišgyventi, bet vistiek ji pasiliks kaip objektyvi tikrovė. Ji vistiek pasirodys skurdaus, paviršutiniško ir nuobodaus gyvenimo apraiškomis. Ši hipotezė tinka ir seksualiniam instinktui. Individas gali pasiduoti ar laisvai pasirinkti nevaržomą seksualinį gyvenimą. Tokio gyvenimo pasėkų, betgi, jis išvengti negali. Aplinkai leidžiant laisvą meilę, paskiras individas kaltės už savo veiksmus gal ir nejaustų. Tačiau savo veiksmų pasėkų, asmens suskurdinimo — neišvengtų. Atrodo, kad pati žmogiškoji prigimtis suranda priemones žmones nuo tokio pažalojimo apsaugoti. Ji, negalėdama tiesioginiu kaltės jausmu žmogų įspėti, bando įvairiais pasąmonės keliais žmogiškų vertybių tvarką atstatyti. Kaltės iš žmonių gyvenimo pašalinti neįmanoma, nesunaikinus patiės žmogaus.

Modernus žmogus yra dažnai linkęs su pavydu žiūrėti į primityvių tautelių seksualinę laisvę. Ne sykį jis bandė tą prarastą "gamtos rojų" vėl susigrąžinti. Atydžiau patyrinėjus, paaiškėjo, kad primityviųjų erotika neturi vakarietiško žavėsio. Seksas tikros meilės ir vertybių kontekste vakarų žmogų gali perkelti į tokią laimės ekstazę, apie kurią primityvusis nei svajoti nepajėgtų. Be to, antropologai teigia, kad nesą pasaulyje bendruomenės, kuri seksualinės energijos viešo pasireiškimo vienaip ar kitaip nereguliuotų. Pagaliau, privalome nepamiršti, kad primityviojo normos negali būti taikomos moderniam dvidešimtojo šimtmečio žmogui. Kas gera tik bepradedančiai vystytis žmonijos daliai, tas žalinga žmonėms, pasiekusiems aukštą psichinės evoliucijos laipsnį. Vakarų žmogui kelio atgal nebėra. Jis gali bandyti trauktis iš civilizacijos, ar Hefnerio filosofija gyventi, — vienok žmogaus dvasios į primityvias formas nebesugrąžins, nesužalojęs paties žmogaus. Nepaversi pvz., medžio — medeliu ar vyro — vaiku. Galima, tiesa, medžio šakas nupjauti ir liemenį sutrumpinti, bet vistiek augalas paliks medžiu, o ne jaunu medeliu. Galima taip pat ir suaugusį žmogų (cheminėm ar kitom priemonėm) paveikti, kad jis kaip vaikas galvotų ir elgtųsi. Vienok, jis netaps vaiku, o tik suaugusiu psichiniu ligoniu. **Moderniam žmogui yra tik dvi alternatyvos: apsispręsti už dvasinį augimą ir tapti daugiau žmogumi, arba bandyti grįžti į primityviųjų stovį ir tuomi save sužaloti.** Kas pvz. galėtų būti tokiu svetingu, kad svečiui pasiūlytų savo žmoną, dukrą ar seserį vienai ar keletui naktų? Eskimai ir kai kurios kitos Azijos giminės šitaip savo vaišingumą tebereiškia. Jų elgesys jų pažiūrų perspektyvoje yra teisingas ir visai nuoseklus. Jų nuomone, viena iš pagrindinių moters pareigų yra patenkinti vyro seksualinius polinkius. Būdamas svetingas, jis ir duoda svečiui geriausius daiktus, kokius jis tik turi: maistą alkiui nuraminti, gėrimą troškuliui numalšinti, nakvynę poilsiui ir žmoną seksui patenkinti. Vakarų žmogus gali pasekti savo laukinį brolį tik pasisavinęs ir jo filosofiją, tai yra, tik moterį pavertęs pasismaginimo priemone. Tokios "priemonės" vieta, jau nebe šeimos židinyje, o krautuvės vitrinoje. Kažin, ar daug vakariečių moterų sutiktų užimti "išlaisvintos eskimės" vietą?

Skaitytojui gali pasipiršti kita moderni seksualinės laisvės alternatyva Švedijos ir Danijos pavyzdžiu. Atrodo, kad šiose šalyse seksualinė meilė yra laisvesnė, nei kituose civilizuotuose kraštuose. Danijoje, pvz., procentualiai paėmus, nemoterystėje gimsta daugiau vaikų nei Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Ten Danijoje, ir pornografinei literatūrai — beveik visiška laisvė. Savo laiku (1965) švedų didžiausias laikraštis "Dagens Nyheter" teisino jau-

nuolių gaujas viešai ant mašinų stogų demonstruojančias "meilės" techniką kaimelio gyventojams.

Šie keli faktai pailiustruoja skandinavų "pažangą" sekso srityje. Tačiau dar per trumpas laikas, kad būtų galima išmatuoti tos "pažangos" vaisius. Pastebėta betgi, kad pvz. Danijoje seksualinis pasitenkinimas krypsta į solitarinio infantilizmo formas. Šalia to, kai kurie sociologai - psichologai (H. Hendin) nurodo ryšį tarp seksualinio palaidumo ir savižudybės. Visiems žinoma, kad Danijoje ir Švedijoje savižudžių skaičius yra vienas iš pačių didžiausių. Gal būt kaltės jausmas, išvarytas per priekines (sąmonės) duris, grįžta neatpažintas per užpakalines (pasąmonę)? Gal būt, žmogus neberanda verta tęsti savo egzistenciją? Kaip ten bebūtų, šis reiškinys laukia gilesnių studijų.

2. Dėsnis, nuo kurio nepabėgsi

Kai vandens srovei leidžiama tekėti mažiausio pasipriešinimo kryptimi, ji pasiskleidžia plačiu paviršiumi, nesukaupdama savyje stipresnės jėgos. Tas pats vanduo, užtenktas ir paleistas viena kryptimi, gali išvystyti milžinišką jėgą. Panašiai skamba ir psichoanalizės kūrėjo Freud'o psichinės energijos teorija. Jei seksualinė energija sunaudojama tiesioginiam tikslui (lytiniam malonumui) — nei individas nei žmonija daug ko neatsieks. Tą pačią energiją sutvardžius ir panaudojus kūrybiniams tikslams, civilizacija pažengtų į priekį. Freud'o nuomone, kultūra ir yra kuriama seksualiniam malonumui neišnaudotos energijos liekanomis. Britų mokslininkas Unwin, išstudijavęs apie 80 skirtingų civilizacijų, aprėpiančių net 4,000 metų, teigia, kad "kiekviena žmonių bendruomenė yra laisva pasirinkti tarp kūrybingos energijos ir — seksualinės laisvės. Yra įrodymų, kad negalima ilgiau atlikti abiejų dalykų: džiaugtis kūrybingumu ir naudotis seksualiniu palaidumu, kaip vienos generacijos laikotarpyje. Bendruomenė pasirenka arba seksualinį palaidumą ir sunykimą, arba seksualinę drausmę ir kūrybišką augimą".

Ona Freud, Freud'o duktė, irgi pritaria tėvo propaguotai seksualinės sublimacijos teorijai. Jos nuomone, seksualinės energijos sutvardymas įgalina jauną žmogų ieškoti aukštesnių vertybių prisitaikant įvairioms gyvenimo sąlygoms. Tokiu būdu jaunuolis turi galimybę išauginti talentus ir atrasti savyje svarbius tikro džiaugsmo ir pasitenkinimo šaltinius. Pagaliau Freud'o duktė dar primena, kad meilės prasmės reikia ieškoti už nuogo seksualinio akto ribų. Kitas šios srities autoritetas Dr. Spock teigia, kad žmogui brėstant, didelė seksualinio instinkto dalis pasikeičia į tokias brangias savybes, kaip švelnumas, ri-

Ateitininkų pamaldos Kennebunkporte

Nuotr. VYTAUTO MAŽELIO

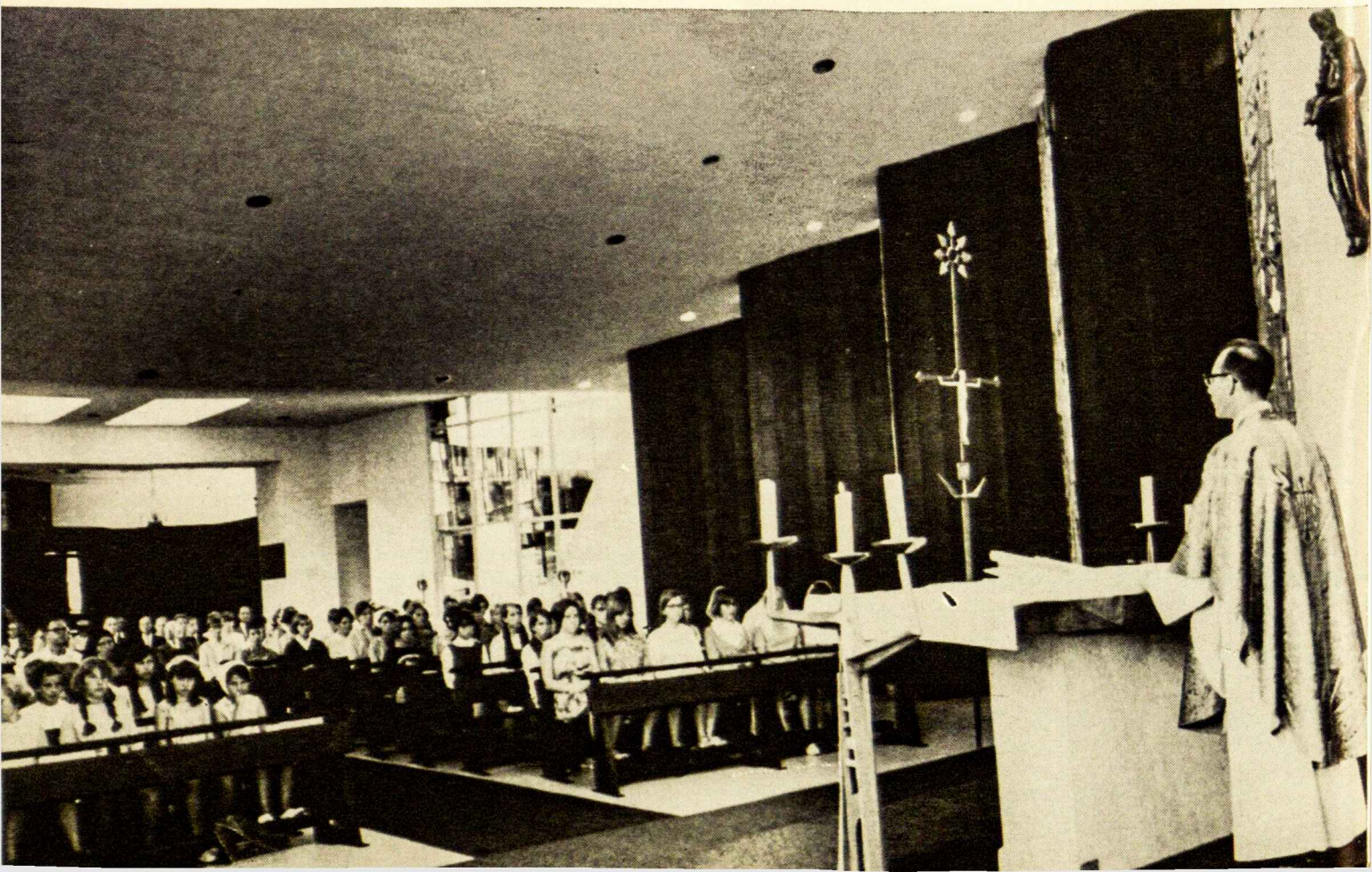

teriškumas, altruizmas, svajonės apie vedybinį gyvenimą, šeimą ir vaikus. Subtili seksualinės energijos transformacija, išsiliejanti ir į menus, mokslą, iššaukianti norą studijoms. Pasitikėjimas savimi ir emocinė lygsvara ateina tik į to asmens gyvenimą, kuris gali save kontroliuoti ir sugeba biologinius instinktus palenkti aukštesnių vertybių naudai.

Drąsiai galima teigti, kad susitvardymas yra gyvenimo dėsnis: kaina, kuria apmokamas žmogaus brendimas. Šiam dėsniui nepermaldaujamai palenkta ir seksualinė energija. Žinoma, susilaikymas iššaukia įtempimą, konfliktus ir kančias. Bet neužmirškime, kad visi tie dalykai sudaro žmogiškos egzistencijos dalį. Iš įtampos gimsta kūryba, ilgesys, romantika, žavumas ir net svaiginanti mistika. Atimk visa tai, — ir koks banalus pasidarys lyčių bendravimas... Garsaus antropologo B. Malinowskio liudijimu, Trobriando salų gyventojai, kuriems seksas prieinamas kaip upės vanduo, tos romantikos, svajų ir mylimųjų idealizacijos nepažįsta.

Turime pripažinti, kad ne visi sutinka su aukščiau išdėstytų autoritetų nuomonėmis. Prielaida, kad seksualinis susilaikymas kenkiąs žmogaus sveikatai vis dar tebėra gyva. Esą, seksualinė frustracija vedanti į nervinį sutrikimą. Tam patvirtinti, bandoma remtis net Freudo autoritetu. Tikrumoje Freudas teigė, kad sekso represija (baikštus ignoravimas) o ne supresija (sąmoningas tvardymas) iššaukia neurozę. Taip pat ir paskutiniai tyrinėjimai anos prielaidos nepatvirtina. Psichologas Lion ir jo kolegos, išstudijavę apie 300 palaidų mergaičių, nerado įrodymų, kad stiprus seksualinis potraukis jas būtų atvedęs į tokį gyvenimo būdą. Dauguma tų mergaičių, Lion įsitikinimu, tapo tokiomis ne ieškodamos seksualinio pasitenkinimo, bet bandydamos išrišti gilesnius dvasinius konfliktus. Lygiai ir garsioje studijoje (The Character of Danger) nepasitvirtino prielaidos, kad seksualinė frustracija esanti esminiu veiksniu psichinių konfliktų išsivystyme. Priešingai, daugiausia psichinio sutrikimo apraiškų rasta tose grupėse, kur seksualinė laisvė mažiausiai buvo varžoma. Remdamasis Swensono studija ir psichologas Mowrer pastebėjo, kad esama sąryšio tarp emocinių sutrikimų ir neleistino seksualinio elgesio studenčių tarpe. Pagaliau suminėtinas dar vienas pranešimas (Wittkower ir Cowan), paremtas 200 palaidų pacijentų daviniais nepatiekia nė menkiausio įrodymo, kad seksualinis santykiavimas reikalingas sveikatos ir vyriškumo palaikymui. Atvirkščiai, seksualinio instinkto apvaldymas yra subrendimo ir psichinės sveikatos ženklas. Drąsos turėjimas nepaisyti "viščiuko" ir "ledo gabalo" pravardžiavimų yra savystovumo žymė. Nesistengimas įrodyti moteriškumą, einant "iki galo" — jau ir reiškia brandų moteriškumą.

(Bus daugiau)

Aldona Baužinskaitė-Kairienė

SUGRĮŽIMAS

Aš pareinu gatve, kurios nepažįstu.
Jaučiu, kaip stebi
Kiekvieną mano žingsnį
Pavargusių namų langai.
Jie nepasitiki manim,
Nes kažkada seniai aš juos apleidau.
Jie niekada manim nebetikės,
Kaip aš nebetikiu jų pažadais
Nuo nežinios apsaugoti mane.

Ir praeinu pro juos
Nuvargęs, kaip ir jie.
Gailėdamas.
Nors aš nekaltas,
Ir nekalti namai,
Kadaise buvę mano.

Jurgis BRADŪNAS

VELNIŠKA UGNIS

Kitame upės krante aštriai sušvilpė. "Jau", — sušnabždėjo jauno vyro balsas, ir trys šešėliai pašoko pirmyn kelio link, nešdami sunkoką naštą. Pilkoje mėnesienos šviesoje rąstas krito skersai plento, paskęsdamas ligi pusės mėlyname sniege. "Versk, Gintai, greičiau!" — sušuko kitas, matyt vadas, miško link. Kelio krašte kažkas sutratėjo, ir milžiniška pušis nusviro ant rąsto viršaus. "Petrai!" — sušuko tas pats balsas, "kulkosvaidį čia!" — ir bematant iš miško išlindo sunkiai alsuodamas barzdotas vyras, plaukdamas per sniego pusnis su sunkiuoju kulkosvaidžiu. Kliktelėjo užraktas, ir mišką užbūrė nejauki tyla. Tik trys šešėliai sustingo prie kelio. Vienas buvo kelio viduryje, už nukritusios pušies, prie kulkosvaidžio. Kiti du, pasirodydavo ir pranykdavo abejuose kelio šonuose. Nepraėjo nei minutė, kai už vingio pasigirdo sunkvežimio burzgimas. Dar akimirka — ir sunkvežimio šviesos susidūrė su kelią užblokavusia pušimi. Greitai sunkvežimis sustojo. Pasigirdo visa eilė rusiškų keiksmų. Keturi ginkluoti vyrai nušoko nuo sunkvežimio ir pradėjo atsargiai artėti prie pušies. "Dabar!" — riktelėjo iš kelio pašonės, ir tuoj pat atsivėrė velniška ugnis. Pirma figūra nespėjo nei riktelti, kai susmuko sniego pusnyje. Kiti trys beveik virto kur stovėjo. Vienas spėjo dar paleisti šūvį ir žvėriškai aiktelėti, bet veltui — nes užvirto ant savo galvos. Laikinai niekas nekrutėjo, lyg tai būtų atsitikę dieną prieš, ir lavonai išgulėję jau visą parą. Bet neilgam: "Ei, ei", sušuko iš miško. "Bravo", atsiliepė iš kito šono. "Ot, brolyti, nemaniau, kad iš taip arti pataikysiu", suprunkštė Petras, nupurtydamas sniegą nuo plačios krūtinės. "Na, pažiūrėkime, kokias jie dovanas vežioja", tarė jų vadas, eidamas prie mašinos. "Gintai!", sušuko jis, užlipęs ant sunkvežimio, "ar miego nori?" Gintas sėdėjo atsirėmęs į kelmą, savo ranką užsidėjęs ant kairio peties. Skubiai nušoko vadas. Paskui jį nulipo Petras, ir abu atsidūrė šalia Ginto, ant kurio kaktos žibėjo prakaitas, kaip ryto rasa. Veidas, mėnesienoje, atrodė išbalęs — kaip numirėlio. Tiktai trumpi kvapo garų trūkčiojimai rodė, kad dar tebegyvas. Skubiai vadas nuplėšė savo šaliką ir juo aprišo Gintui petį. Ginto veidas

rodė, kad jis dar turi ryžto gyventi, nes tučtuojau nusišypsojo ir tarė: "Gal jų mašina auksinė, kad taip gerai buvo ginkluoti?" Vadas jau buvo sunkvežimyje, iš kur išlėkė vienas žodis: "Auksas!" Išlindęs be kvapo vos iškošė: "Vyrai, tai aukso buljonas; jie jį norėjo pervežti į Suvalkų banką!". Greit visi atsidūrė sunkvežimyje. Gintas pats užšoko, ir užsivedė motoras. Ratai pasuko miško link, ir sunkvežimis pamažu pradėjo nykti kylančioje migloje. Tik dvi raudonos lempos žėrėjo kaip pasiutusios bolševiko akys. Vėl viešpatavo tyla, o pakilęs vėjas pradėjo užpustyti sustingusius lavonus.

Tauragnų piliakalnis Vyt. Augustino nuo

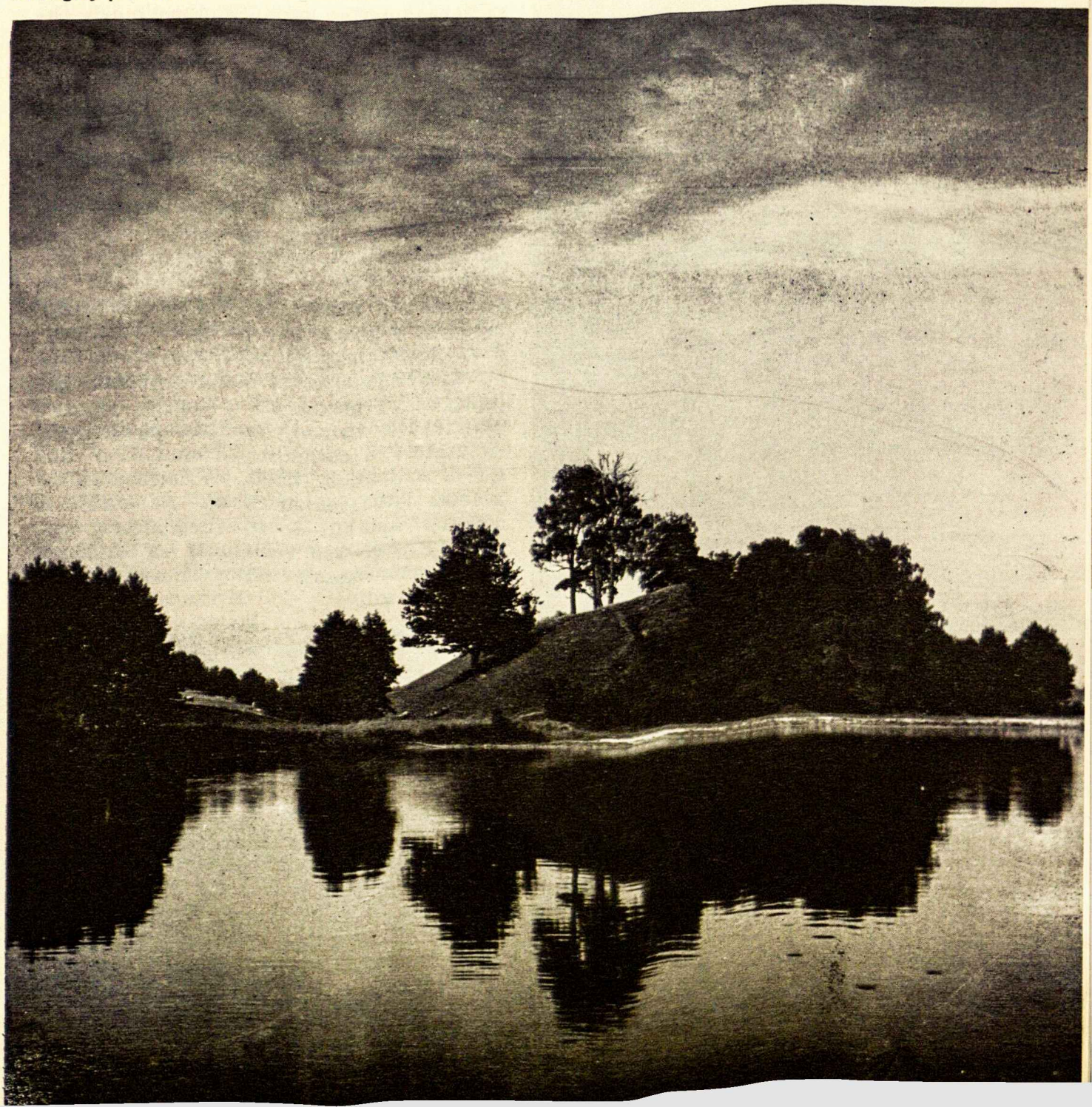

Nors ruduo dar toli, bet spausdiname šį vaidinimėlį dabar, kad jei kurios kuopos norėtų jį panaudoti Kristaus Karaliaus šventei, — dar būtų laiko repeticijoms. Vaidinimas yra simbolinis, tad autorė pridėjo įvadinį paaiškinimą, ką šiuo vaidinimu norima pasakyti.

VAIDINIMAS KRISTAUS KARALIAUS ŠVENTEI

PUŠELĖ

Šituo vaizdeliu bandoma pristatyti keturios idėjos: **Žmogus** — Žmogaus gyvenimas yra drama. Kančia, meilė, gėrio ilgesys pinasi per visas dienas. Gal dėl to gyvenimas ir įdomus, kad tos įvairios gijos pinasi, mezgasi viena su kita, nuspalvina valandų pilkumą. Kai kančia įslenka į žmogaus širdį, jis jaučiasi lyg ant bedugnės kranto, ant pačios gyvenimo briaunos. Kur pasisuka — visur tik aštruma, uolos, akmenys, tik sausa šaka, nuvytęs lapas. Skausmo pjūvis paliečia pačią širdį.

Argi žmogus nurims šitoj pilkumoj? Ne. Jis kruvinom rankom kabinsis už aštrių uolų, kad užkoptų ir surastų savo širdies Karalių, savo Dievą ir savo Tėvą. Nekartą žmogus prabyla skausmingu Jobo balsu. Jis šaukiasi Dievo ir Kito žmogaus.

Aukos - atgailos ir meilės dvasia. Šitos dvasios žmogus ir yra tas "kitas", kuris pajunta žmogaus — savo brolio kančią. Kuris myli visus, visiems nori padėti, visus sustiprinti. Ar reikia, kad jie būtų arti vienas kito fiziniai. Nebūtinai. Meilė, auka, malda sujungia ir pro tolimiausias distancijas.

Kiekvienas žmogus šiame gyvenima pajunta ne tik meilės, bet ir kančios. Bet tas, kuris kenčia vienybėje su Kristumi, jis nuolat praturtėja meilėje ir kilnume. Savo kančia jis dalinasi su kitais, jis daugiau galvoja apie kitus nei apie save. Jis kenčia ir meldžiasi, kad kiti išvystų šviesą, atrastų meilę — Kristų. Tas kentėjimas su Kristumi, kaip nenutrūkstamas siūlas žmogų veda vis arčiau ir giliau į Jo (Kristaus) ir Brolių meilę. Žmogaus meilė skaidrėja, kelia jį ir kitus, kurių jis gal nei nepažįsta. Jis kyla ir kelia, duoda ir gauna su kaupu. Jis iškyla kaip švyturys. Jo širdis plazda tik Jam, savo Karaliui ir Broliams. Šito žmogaus kančia tokia rami, pakili, lyg nauja visa atkurianti. Mylintis ir besiaukojantis žmogus yra kaip vadas, kaip spindulys kitam žmogui, kuris susimaišęs, pasimetęs kelyje į Kristų.

Tamsos dvasia: Tamsios, neaiškios idėjos, gundymai, lydi žmogaus žingsnius. Idėjos, kurios gema be sąryšio su Kristumi ir Evangelija, bando žmogaus protą tarsi apsvaiginti, visa sujaukti, sumaišyti, kad jis

nepajustų Kristaus šviesos. Šita idėja bus bandoma pristatyti — triukšmu, klaikiu juoku, trenkiančia muzika. Triukšme galima pamesti save, pamiršti savo žmogišką kilnumą, užgožti dieviškumo pradus žmoguje ir jie nebeturi progos išsiskleisti, nes triukšmas, klaikuma, lyg paraližuoja blaivumą, gilų galvojimą, vertybių pažinimą. Kai žmogus netenka galimybės tyru jausmu žvelgti į kitą žmogų, į kūriniją džiugia, ramia dvasia, jo sieloje atsiranda tuštuma, pilkuma, jo kūrybiškumas menkėja ir jam viskas pasidaro nuobodu, neįdomu.

Menkos idėjos triukšmu medžioja sau sekėjus.

Tylintis Kristus ir balsai: Kristus tyli. Jis prabyla tik mūsų lūpomis. Veikia mūsų rankomis. Bet, jei mes noriai skolinam Jam savo rankas, lūpas ir visą savo asmenybę, tada Jo meilės ir taikos karalystė prasiveržia kaip nesulaikoma banga. Prie mūsų namų durų Jis padėjo savo karalystės raktus. Ar mes jais pasinaudosime, kad Jis, Karalius, galėtų karaliauti mūsų širdyse, šeimose, tautose, pasaulyje?

VAIDINIMAS

Kristaus statula apšviesta scenos gale. Scenos šone **Aukos ir Atgailos dvasia** baltas žmogaus siluetas (mergaitė) statulos kryptimi, baltai paruošta vieta su žalia šakele simbolizuojančia viltį. Viskas paprasta. **Žmogus ieškąs Dievo** — pilkais ar šiaip tamsiais rūbais, paprastas, be pagražinimų. Jo vieta scenoje daugiau į publikos pusę, toliau nuo statulos. Jo aplinka — akmenys, kauburiai, pilki, rusvi, ar panašios į žemę spalvos. Tarp kauburių — sausa medžio šaka — simbolis jo kančios ir išsekimo. Jis rymo ant kauburio susitelkęs prie savo rūpesčio.

ŽMOGUS: Traukiniai greitindami žmonių kelionę kaukia laukiniais garsais. Fabrikai staugia ir šiurpu nukrečia tuos, kurie nuo ryto iki vakaro ten kvėpuoja pritvinkusį orą, geria dulkes ir garus, nuolat budi prie besitrinančių mašinų. Trenkia radijo garsai, cypia muzika. Visi skuba, juda, kad judėtų ir skubėtų. Neatsilieka ir šokių salės, tamposi, kruta, nardo vienas pro kitą, kaip jūros dugne. Buvau ten ir Tavęs neradau. Jei Tu esi visa ko judintojas, kodėl neradau Tavęs? Ten triukšme, šokyje, bangavime... Gal Tu tik tyli...

TAMSOS DVASIOS gali būti trys, penkios, daugiau ar mažiau. Rūbai kiekvienos skirtingi, keisti. Plaukai keistai sušukuoti, arba galva kuo nors pridengta.

TAMSOS DVASIA: Cha, cha, cha, cha! Taip reikia. Tokia jūsų civilizacija. Nuo jos negali atsilikti. (Pakužda žmogui ir žengia nedrąsų žingsnį ir mostą Kristaus link) Ir ką šitam sąmyšyje reiškia Tavo žodis ir Tavo tylėjimas! Cha, cha, cha, cha. (Nežmogaus juoku, bet klaikiu, laukiniu).

ANTROJI TAMSOS DVASIA: (Slenka iš kampo baimingai dengiasi ranka, kad nematytų Kristaus statulos). Iš viso ką reiški Tu? Kada mes skubame, pralenkdami vienas kitą, kuris pirma užsikabinsime ant mėnulio! Hi, hi, hi, hi... Po to, dar mostas aukštyn ir Tavo sostas susvyruos ir nuriedės, kur nėra civilizuoto žmogaus... Hi, hi, hi, hi. (Čia mostu nori nužerti Kristų. Tuo tarpu pasirodo dar trys TAMSIOS DVASIOS ir siau-

tėja visos baimingai ir siaubingai. Kvatoja klaikiu juoku, viena po kitos paskui visos kartu; nuslenka už scenos. Tada trenkia garsi džiazinė muzika: garsiai, klaikiai. Iš publikos pasigirsta balsai atliepią pasaulio — žmonių širdžių šauksmą).

PIRMAS BALSAS: Viešpatie, amžinasis Tėve, visagalis Dieve, kuris savo Vienagimį Sūnų džiaugsmo aliejumi patepei ir visatos Karaliumi paskyrei. Jam garbė ir dėkojimas.

ANTRAS BALSAS: Jis viešpatavo nuo jūros iki jūros, iki žemės skritulio pakraščių. Visi žemės karaliai jį garbins, visos tautos jam tarnaus.

TAMSOS DVASIA: (Išeina su giliu pergalės mostu, bet truputį lyg bailiai). Mes laimėjome. Triukšmu nutildysim sąžines. Užmušim visa, kas tik yra viduje kaip sakoma kil... kilnaus? diev... diev... dieviško? Ha, ha, ha, ha!

KITA TAMSOS DVASIA: Tik kalbėkim žmogiškom lūpom, taip geriau įtikinsim. (Pasikartoja dvasių klaikus juokas).

PIRMAS BALSAS: Pats save ant kryžiaus aukuro aukodamas, kaip be dėmės auką, šventąjį žmonių išganymo darbą atliko...

ANTRAS BALSAS: Jam garbė ir viešpatavimas. Karaliau, Tau plazda mūsų širdys. Karaliau, palaimink Tavo ir mūsų žemę, karaliauk mūsų gyvenime.

ŽMOGUS: Tamsu. Nematau. Kur eiti? Ar Jis yra? Tai kur? Kodėl tyli?

AUKOS IR ATGAILOS DVASIA: Karaliau, žinau, kad yra Tavęs ieškančių. Ir jie neranda. Padėk atrasti. Sušvisk. Atskleisk tiesą. Man atrodo, kad aš vystu ir džiūstu be tikslo ir naudos. Šita atgailos ir kančios duona kartais tokia karti, be skonio. Bet, ji tepasotina ir sustiprina Tavęs ieškančius. Tu esi mano jėga, mano džiaugsmas. Vesk mane aukos keliu.

ŽMOGUS: (lyg nubudęs) Kartais pajuntu lyg aušros spindulėlį. Lyg naują šviesą. Bet... ir vėl kieta tyla. Širdis sugelta.... Mano maistas kalnų uolos. Mano širdis atšipo. Kraujas veržiasi iš kiekvieno sąnario. Laukiau, kad Jis prabiltų. Kad ore subanguotų nors vienas Jo žodis, nors vienas garsas. Jis tyli. Negirdi ir neatsiliepia mano šauksmui. O širdie, kokia tu alkana... kas pasotins? žaizdota krūtine šaukiuos. Alkstu. Šalu, ant žemės kruvinos, suvystytos naktų. Suvysiu kaip žolė, po kojų paminta, įsibėgėjusio mirtin pasaulio.

DVI TAMSIOS DVASIOS: (viena paskui kitą, skirtingu juoku klaikiu) He, he, he, hi, hi, hi... (juokas klaikus, bet nedrąsus).

PIRMAS BALSAS: Karalių Karaliau, tikrai verta ir teisinga, kad mes Tau visuomet ir visi dėkotume.

ANTRAS BALSAS: Tikrai verta ir teisinga, kad mes Tave visuomet ir visi mylėtume. Karaliau, paliesk mūsų jaunystę meilės ugnimi.

ATGAILOS IR AUKOS DVASIA: Kristau, Karaliau. Viešpataująs nuo kryžiaus. Sujunk mano gyvenimą su savuoju. Neturiu nei minutės poilsio. Tiek kančios dvasinės ir fizinės... Tavo žmonės... ar jie visi ras Tave? Ateis pas Tave? Karaliau, iš manęs visa atimta, ką Tavo gerumas man buvo davęs. Sustok ties mano kančia, palaimink ją. Savo šventom rankom perkelk ją į kito žmogaus gyvenimą, kad jos vaisiai gaivintų. Atplėšimas nuo savųjų tėvynės, kalėjimo sienos, man būtų nepakeliama, jei Tu nebūtum kartu. Esu kaip sausa šaka, kaip smilga pakelyje, išdžiovinta kančios. Bet Tavo buvimas su manimi man dangus. Karaliau, Tavimi noriu dalintis su visais, o labiausia su tais, kurie ieško Tavęs ir neranda. O, kad jie atrastų... Karaliau, ateinu... (ramiai užgęsta).

ŽMOGUS: Kas čia? Kažką girdžiu... Švinta... Jis! Jis! Karalius... Mano ir mano brolių Karalius... (Ištiesia rankas į Kristų ir palinksta).

Iš dviejų salės pusių pasigirsta prefacijos žodžiai ir garsėdami eina į sceną.

PIRMAS BALSAS: Tikrai yra verta ir teisinga, reikalinga ir išganinga, kad mes Tau visuomet ir visur dėkotume.

ANTRAS BALSAS: Šventasis Viešpatie, visagalis Tėve, amžinasis Dieve. (Iš dviejų pusių ant scenos sustoja chorai. Kalba grynu, pakeltu balsu).

VISI: Tikrai verta ir teisinga, reikalinga ir išganinga, kad mes tau visuomet ir visur dėkotume, šventasis Viešpatie, visagalis Tėve, amžinasis Dieve, kurs Vienagimį Sūnų, mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, amžinąjį Kunigą ir visatos Karalių džiaugsmo aliejumi patepei, kad jis, pats save ant kryžiaus aukuro aukodamas, kaip be dėmės auką, šventąjį žmonių išganymo darbą atliktų ir, palenkęs savo valdžiai visus kūrinius, atiduotų tavo beribei didybei amžiną karalystę, tiesos ir gyvenimo karalystę, teisybės, meilės ir taikos karalystę, šventumo ir malonės karalystę. Ir to dėliai su Angelais ir Arkangelais, su Sostais ir Viešpatystėmis ir su visa dangiškos kariuomenės galybe giedame Tau garbės giesmę, be pakiovos sakydami: Šventas, šventas, šventas, galybių Dievas, mūsų ir visatos Karaliau.

VISI IR PUBLIKA: "O Kristaus, Pasaulio Valdove"...

LIETUVIŲ LITERATŪROS KLASIKAI (4)

Juozas Tumas-Vaižgantas

(1869-1933)

Vytauto D. Bažnyčia Kaune kur Vaižgantas klebonavo ir rašė.

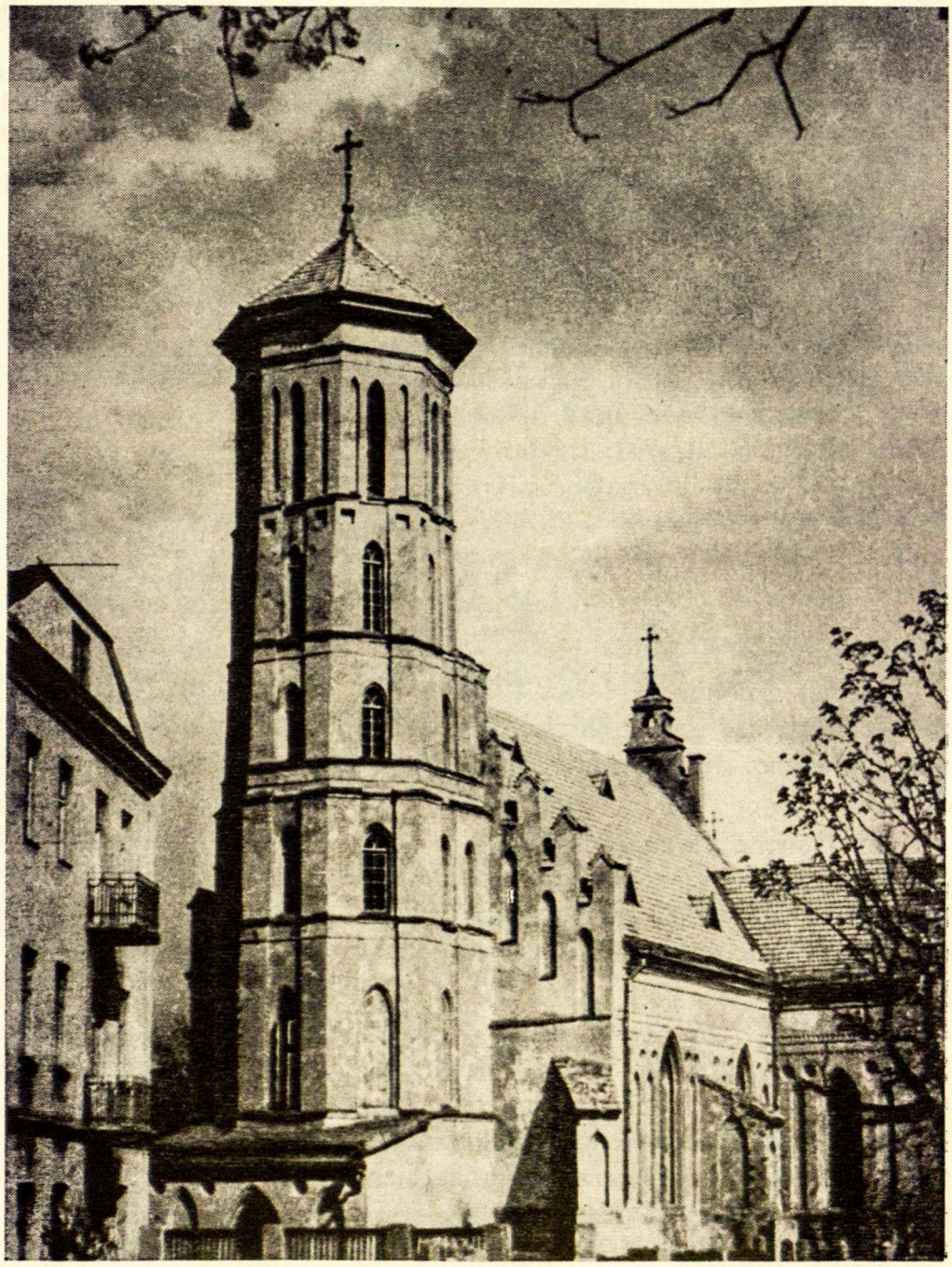

"Ar jūs esate matę, kaip mūsų krašto paukščiai paskutinės stoties iškeliauja? Aš esu matęs..."

Vaižgantas

Rimai ir Nerimai yra vienas būdingiausių grynosios Vaižganto beletristikos (grožinės - prozinės literatūros) pavyzdžių. Kiti jo raštai turi savyje skirtingų literatūrinių formų.

Praėjusiame numeryje susipažinome su Rimais ir Nerimais, kurių panašumuose pamatėme jų nesantaikos rūgimo pradžią. Labai gyvai čia autorius išreiškia šeimų buities vienodumą, jų skirtingus temperamentus, charakterius ir jų vienodai gerus būdus ir geras širdis.

Dėl vietos stokos turime praleisti dalis, kuriose sužinome, kaip, dėl menkų ir juokingų priežasčių. Rimų ir Nerimų draugiškas lenktyniavimas išauga į pyktį, pagiežą ir neapykantą. Čia įsivelia Rimų tarnaitė Katrė, kuri savo elgesiu išstato pirma Rimus, o vėliau Nerimus viso kaimo pajuokai. Iš to kyla tarpusavė šeimų neapykanta, tik vėliau sutramdyta bendros nelaimės. Vyresnieji abiejų šeimų sūnūs mobilizuojami pirmojo pasaulinio karo pradžioje.

Iš pradžių susitaiko motinos, o vėliau, didesnės nelaimės akivaizdoje, — ir kiti. Tuo būdu grįžta ir senoji kaimiškoji šiluma.

Rimai ir Nerimai

Vaižgantas

SKIRTUMAI

Akylas žmogus, iš šalies žiūrėdamas, galėjo daug pasergėti ir skirtumų tarp Rimo ir Nerimo. Jų tenematė patys Rimai ir Nerimai.

Visų pirma, išvaizda.

Rimas buvo storokas, vidutinio stogo ir gėrė taboką. Tad nors skutos grynai, vis dėlto apibarstyta lūpa buvo panaši į kutkailį.

Nerimas buvo liesas, labai ilgas ir taboką rūkė. Skusdamasis jis palikdavo panosėje kuokštą, kuri, dantims pradėjus byrėti, vis labiau darėsi panaši į gauruotą kailiakraštį, kurį sauvaliuodamas riesta lūpa prispaudė prie nosies.

Užtat Rimienė buvo aukštesnė už vyrą, labai dailiai išaugusi ir nė kiek nenutukusi. O Nerimienė mažutė, ir ne tiek gal riebi, kiek didele krūtine, kurią, eidama ar bėgdama, vis laikė abiem rankom apsikabinusi.

Rimų vaikai visi buvo juodbruviai čigoniukai, smailanosiai, liesaveidžiai, dailiai išaugę. Nerimų gi vaikai buvo storų kaulų, plačių gymių (veidų), bukanosiai, šviesiaplaukiai, mėlynakiai; užtat taip gražiai skaisčių veidų, kad nors ir žiūrėk. Berniukai panašūs buvo į mergytes — toks jų visų buvo švelnus skruostų raudonumas ir baltumas. Už tokią veido spalvą, japonai sako, galima esą nematyti septyneriopų kūno eibių.

Rimukai ir Nerimukai buvo visoje parapijoje laikomi pačiais gražiaisiais. Tik vieniems juoba patiko meiliaveidžiai Rimukai, kitiems skaistaveidžiai Nerimukai. Ginčijosi dėl to daug, taip bernaičiai, taip ir mergaitės, bet niekuomet nenusigalėjo.

Visi buvo labai grynais ir skambiais balsais. Tik Rimukai dainavo ir prie vargonų giedojo sopranais ir tenorais, o Nerimukai altais ir baritonais. Vieni vedė, kiti pritarė, ir buvo jų choras labai plačiai žinomas ir per vestuves ypač branginamas.

Moters, atitekėdamos į Aukštaičius, katra atsinešė į savo naujus namus ypatingą raugą, kuriuo visus užraugė.

Nerimienė buvo labai greita ir ne tiek gal karštakraujė, kiek nesusivaldanti rėksnė. Pasidarė ir visi namai rėksnių balsiakalbių.

Jau penkiolikos metų ji rodėsi pilnai brendusi merga, ypač nepaprastai stačia krūtine. Pasižiūrės pasižiūrės, būdavo, jos močia ir nustebs:

— Tokia dar pusmergėlė, ir tokia jau karvė . . .

Taip šita pravardė ir paliko jai. Anot to, kad pritiko, tai prilipo. Ji nepyko už tai, pas tėvus tebebūdama; ji pati ėmė kitus taip pravardžiuoti, kai savo šeimynėlę susidarė:

— Karve gi tu, karve! Jauti gi tu, jauti! — girdėjosi pavakariais iš Nerimų kiemo, ligi tik susirinko iš laukų. Tai Nerimienė dailiai baudė, stabdė ar perserginėjo savo "angelėlius", sulig tuo, ar jie buvo vyriškosios gymės, ar moteriškosios.

— Eik tu, karve! — paprato sakyti ir Nerimas, čirkšėdamas kartaus dūmo seilę pro dantis, kada reikėjo meiliai pabarti pačiutė ar bent su ja nesutikti.

"Karvė" ne toks jau baisus žodis. Iš riebios ar pieningos karvės daug naudos. Ir išvaizda jos ne taip jau juokinga; atseit, iš katro galo žiūrėsi. Žolės maišė verstapilvė, erza keverza, du niūkso, du kiūkso. Bet du spykso labai gražiai; tokios gražios, ramios ir ašarotai melancholingos, didelės akys! Pačia gražiąja prasme karvės vardas labai pritiko Nerimienei ir jos vaikams žaliūkams.

Juodukė Rimienė iš tikrųjų buvo kur kas karštesnio kraujo už Nerimienę. Bet buvo labai dailiai ramios motinos išauklėta. Ji mokėjo bajoriškai valdytis. Niekas iš jos negirdėjo balsesnės kalbos, neg reikia kad girdėtųs. Mokėjo suvaldyti ir piktumą — retas atsitikimas. Barama nieko neatsakydavo nei savo tėveliam, nei kitiems. Žiūrėjo ramutėm savo akutėm linksmai, nuolankiai, paklusniai, it piaunama avelė.

Tai buvo mylimas tėvų kūdikis. Ne iš piktumo, bet iš švelnumo ir barė ją tėvai — avele, ir jai tai patiko. Avelė — geras gyvulėlis. Nieko ji nenuskriaus. Nei ji ragų turi, nei ilčių, nei nagų. Nebent ji pačiam Dievui tepasiskundžia savo gailiu ir skurdžiu: mėė! O vaikučius kad myli! Ir ėda, ir iš akių neišleidžia. Ligi tik į šalį, tuoj "Mėė! kur tu, nenuklysk, grįžk į mamą!".

Atitekėjus už Rimo, taip pat ramaus, kiek tiek sunkokos eisenos žmogaus, ji įnešė dar didesnės ramybės dvasios. Iš jų kiemo niekas nieko negirdėjo. Nei jie labiau savo tarpe susiklausė, nei ko. Bet nesutikę kažin kaip mokėjo greičiau susitarti ir atsitaisyti. Taip jau Rimienė buvo savo vaikelius palenkus. Žiūrėjo jų, globojo, ir ta švelni moteriškės įtaka išdailino ir nušvelnino jų būdą, širdį, sielą. Jei baudė kurį ar norėjo suniekinti, niekaip kitaip nepravardžiavo, kaip:

— Eikite jūs, avelės, avinai!

Destis, ar buvo bizuotieji, ar ūsuotieji jos vaikai.

Žiūrės, žiūrės, būdavo, Rimas į savo žmoną, kaip ji kūdikius globoja ir jais nuolat sielojasi, ir neva šiurkščiai, raukydamasis, bet iš tikrųjų beribe meile ištars nejučiomis iš jos pačios pasisavintą žodį:

— Kad tu tai tikra avelė: prapuls tavo vaikai! — Ir traukia tabokos žiupsnį į nosį.

Sodžius negalėjo nepastebėti tų namų dvasių skirtumo. Tad savo tarpe, už akių, galinių šeimynų kitaip nevadino, kaip: "Nerimo karvės, jaučiai" ir "Rimų avelės, avinai". Tačiau visai nesityčiodami ir nenorėdami užgauti ar pažeminti.

Visi aukštaičiai mėgsta savo moteris avelėmis vadinti, nes tai ir yra tikras lietuvių tipas: nuolaidžios, nemokančios priešintis, temokančios verkti, kad beviekė. Skaityk senovės dainas.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

SIENOS

tarp žėrinčios šviesos
stovi geležinė siena
sukurta vienišo vėjo ūžimo
ir monotoniško laikrodžio tiksenimo
statoma aukštesnė ir stipresnė
su kiekvienu laikrodžio rodyklių
judesiu
neperlaužiama

tu čia stovi toj saulėj
tau nėra sienos
bet tu ją statai
kiekvieną plytą įmūryji
su dideliu atsargumu
nes žibėjimas degina tavo
primerktas akis

visi pasislėpę
nuo to gyvybės žiburio
nuo geltonų stiprybės spindulių
bet jis vis viltingai šviečia
mesdamas jėgą ir stiprybę
visur

Bendrabutietė

NIEKŠAS ATEINA

išnyks visi jausmai
paliksim kibirais tuščiais
paliks — vien triukšmas.

Nebesijuoksime, neverksime
į ateitį nebežiūrėsime
— ir lis skausmais.

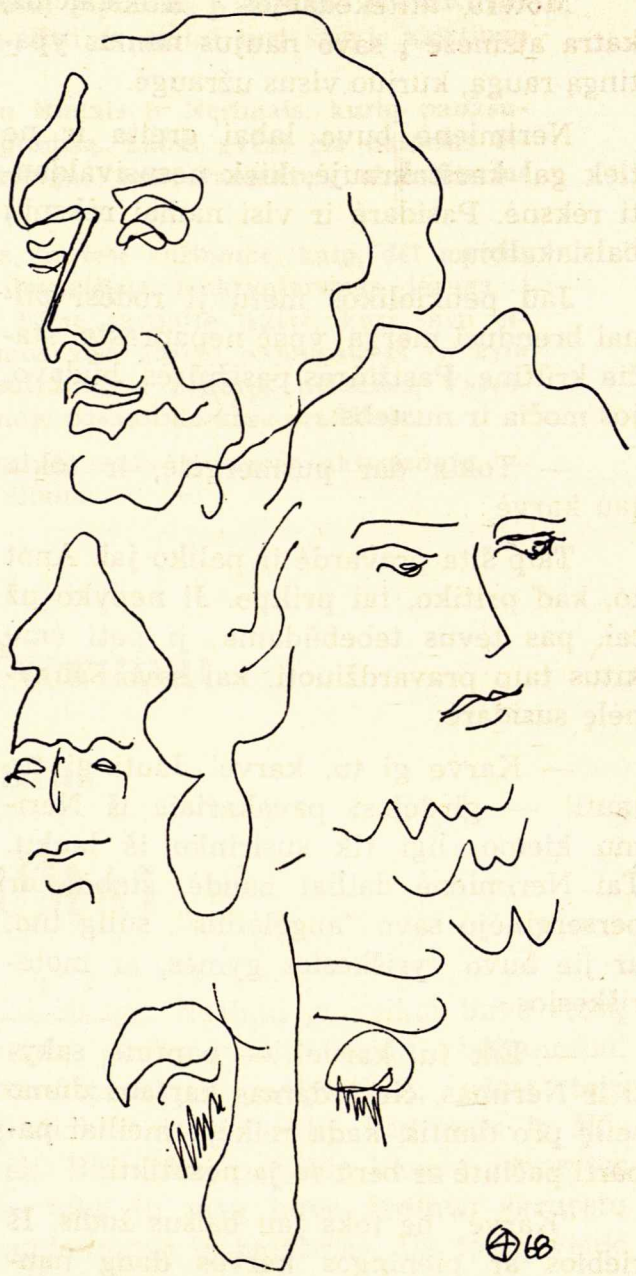

stiklinė užuolaida

p a š a u k i m a s

gaisras, tamsią naktį:
bėga, šaukia žmonės
o aš
—aš miegu.

perkūnija, debesys supykę
niurna, verkia vaikai
o jūs
— jūs snaudžiate.

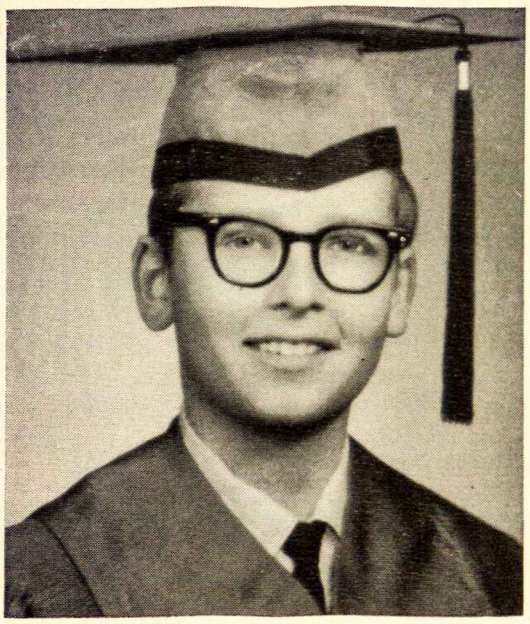

Visi jį labai mėgo, nors jis ir nesutikdavo su viskuo, ką kiti darė. Jis, tačiau, gerbė kitų draugų nuomones. Buvo labai draugiškas ir turėjo nuostabiai gerą būdą. Jo paskutinė auka buvo ši: jis paskyrė savo akis akliesiems, kad per tyrinėjimus jie galėtų atgauti regėjimą.

Mes Cicero už jį meldėmės, ir mums, o ypatingai jo tėveliams bus paguoda, kad ir ši stovykla šiandien savo mišias ir komuniją skiria už jo vėlę. O gal, kai mes melsimės čia, jis pas gerąjį Dievą tuo pačiu laiku maldaus už mus visus, savo jaunuosius draugus.

ROLANDO KAUNO ATMINIMUI

Gegužės mėnesio gale Cicero gyventojus sukrėtė didelė nelaimė, nes mirė mūsų geras draugas, ateitininkas Rolandas Kaunas, dr. Ferdinando Kauno sūnus. Rolandas turėjo dvi seseris ir vieną vyresnį brolį. Aktyviai dalyvavo ateitininkų ir skautų organizacijose.

Nemažai iš jūsų jį pažinote, nes jis jau eilę metų stovyklavo Dainavoje. Praeitais metais jis vėl ruošėsi važiuoti į stovyklą, bet netikėtai susirgo. Betyrinėjant ligos priežastis paaiškėjo, kad jis turėjo auglį galvoje. Metų bėgyje buvo padaryta keletas operacijų. Dėl to Rolandas daug ir kantriai kentėjo. Buvo keletas pagerėjimų, ir tuo metu jis vėl lankė šeštadieninę mokyklą ir ateitininkų susirinkimus, įnešdamas daug įdomių ir šviežių idėjų. Per tą laiką jis įstengė pasiruošti ir vyresnio moksleivio ateitininko kursui, gaudamas vyresnio moksleivio juostelę. Kadangi jis buvo geriausias šeštadieninės mokyklos mokinys, nors mirė prieš mokslo metų galą, mokykla išdavė jam baigimo diplomą ir įteikė jo liūdintiems tėvams.

JAUNIMO LITERATŪROS KONKURSAS

JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Taryba skelbia konkursą parašyti jaunimui tinkamiems dviejų žanrų kūriniams: apysakai ir dramai. Šie kūriniai turi būti skiriami paauglių amžiaus jaunuoliams (teenagers); apysaka — ne trumpesnė kaip 150 mašinėle rašytų puslapių, o drama — nuo 1:30 iki 2 valandų vaidybai.

Premijoms skiriama 1500 dolerių. Pirmoji premija numatyta 1,000 dol., o antroji — 500 dol. Jei neatsirastų tinkamų premijuoti veikalų, jury komisija galėtų ir kitaip nuspręsti. Premijų mecenatų dar neieškojome, nes manome, kad atsiras savanorių, žinant, kaip mums trūksta tinkamos jaunimui literatūros ir kaip mažai iki šiol tuo buvo rūpintasi.

Rankraščiams įteikti terminas — 1968 m. kovo mėn. 15 diena. Jury komisija bus paskelbta vėliau. Rankraščius, pasirašytus slapyvardžiu, ir į atskirą voką įdėjus savo tikrąją pavardę, adresą bei telefoną, siųsti šiuo adresu: Juozas Vaišnys, 2345 W. 56th Street, Chicago, Illinois 60636.

Premijuotų kūrinių spausdinimu pasirūpins Švietimo Taryba, o su nepremijuotų, bet spausdintinų kūrinių autoriais bus tariamasi atskirai, kaip jų veikalus išleisti.

JAV LB Švietimo Taryba

ATEITININKŲ FEDERACIJOS TARYBOS POSĖDIS

Ateitininkų Federacijos Tarybos posėdis įvyko š. m. gegužės mėn. 11-12 d.d. Šiame posėdyje dalyvavo AF vadas dr. J. Pikūnas, AF Dvasios Vadas kun. prof. St. Yla, AFT pirm. dr. V. Vardys, buvęs AF vadas dr. J. Girnius, AFV gen. sekr. dr. R. Kriaučiūnas, sąjungų pirmininkai, septyneri AFT nariai, svečiai ir spaudos atstovai.

Posėdyje buvo diskutuojama visa eilė klausimų, liečiančių tiek ateitininkiją, tiek visą lietuvių išeiviją. Posėdžio eigos antroje dienoje gyvai pasirodė jaunimo atstovai, iškeldami eilę jaunimui aktualių klausimų. Šių klausimų sprendimui ir buvo pašvęstos paskutinės posėdžio valandos.

Posėdžio metu buvo prieita prie sekančių išvadų:

1. Federacijos taryba, aptarusi religinę laisvojo pasaulio ir pavergtos Lietuvos lietuvių padėtį, sutarė:

a) siūlyti sudaryti Religinį lietuvių centrą išeivijoje ir tuo rūpintis paveda Ateitininkų federacijos valdybai.

b) pritarti Moksleivių ateitininkų sąjungos peticijos idėjai, kreipiant Šv. Tėvo dėmesį į laisvųjų ir pavergtųjų lietuvių religinę padėtį ir pavesti Moksleivių ateitininkų sąjungai tą peticiją organizuoti.

2. Federacijos taryba, konstatavusi, kad kai kurie baigę mokslus ateitininkai neateina pas sendraugius ir dalis apskritai dingsta iš lietuviško gyvenimo, mano, kad tai įvyksta dėl nenormalaus lietuviškos bendruomenės gyvenimo ir todėl siūlo:

a) kartų skirtumams šalinti sudaryti geresnes sąlygas atviram aktualiųjų klausimų išdiskutavimui ir kūrybinės minties bei iniciatyvos vertinimui,

b) ieško plotmių, įgalinančių bendrą religinį, tautinį ir visuomeninį darbą,

c) raginti visus ateitininkų organus sustiprintai rūpintis visais reikalais pagal šūkį "atvirumas laikui, ištikimybė idealui".

3. Ateitininkai arba patys leidžia sau skiriamą spaudą, arba idėjiškai yra susiję su kitų leidžiama spauda. Tai yra — "Ateitis", "Aidai", "Laiškai Lietuviams", "Eglutė". Tad ateitininkų uždavinys ne tik šią visą spaudą sekti, joje bendradarbiauti, bet ir savo prenumerata bei auka paremti. Federacijos taryba "Ateities" administraciją prašo "Ateitį", kaip ateitininkų organą, siuntinėti visoms ateitininkų šeimoms tikintis, kad jos visos supras pareigą "Ateitį" moraliai ir materialiai paremti.

Federacijos taryba, išklausiusi "Ateities" redakcijos atstovo pranešimo, dėkoja žurnalo redaktoriui ir visam kolektyvui už įdedamą darbą ir rūpestį šio žurnalo leidimu ir jo tobulėjimu.

"Ateitį" atstovavo Kestutis Kudžma iš New Yorko.

R.

Lietuvių Tautos Kankinių Paminklas Šv. Marijos Gailestingumo Motinos — Aušros Vartų koplyčia, šalia Švento Petro karsto Bazilikoje, Romoje, jau ruošiamas.

Kasimo darbai jau baigti, vykdomi sienų ir lubų sutvirtinimo darbai, ruošiami dekoracijų projektai.

Vatikano ir lietuvių archyvuose liks koplyčios aukotojų vardai, kurie bus įdomūs ne tik šiandien, bet ir tolimoje ateityje. Reiktų, kad lietuvių vardų ten būtų tūkstančiai. Galima įrašyti save, savo šeimos narių, savųjų ir pažįstamų kankinių vardus, pasiunčiant auką adresu:

Lithuanian Martyrs' Chapel Fund
2701 W. 68th St., Chicago, Ill. 60629

Amerikoje aukos nurašomos nuo mokesčių (Tax deductible).

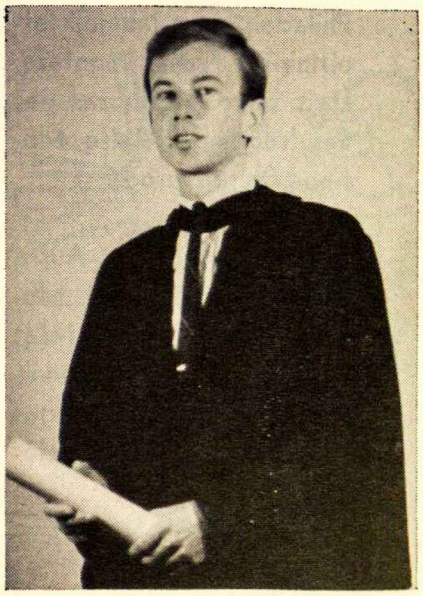

AUSTRALIJA

Naujas gydytojas Adelaidėje. Australija nėra gausi studentais ateitininkais, bet Antanas Stepanas visur įsijungė, kiek tik buvo studentų ateitininkų pasireikšta. Š. m. balandžio 24 d. Adelaidės universitetas iškilmingoje ceremonijoje jam suteikė medicinos gydytojo (bachelor of medicine ir bachelor of surgery) laipsnį. Egzaminus išlaikė labai gerai ir laimėjo Charles Gosse medalį. Prieš trejus metus yra gavęs fiziologijos garbės laipsnį (honor degree of bachelor of medical science).

Studentu būdamas, Antanas visada surado laiko lietuviškai veiklai: ypač pasižymėjo jaunimo stovyklų organizavimu ir vadovavimu, buvo studentų sąjungos pirmininkas, sporto klube reiškėsi kaip lauko teniso žaidėjas, o tautinių šokių grupėje — uolus šokėjas. Keletą kartų buvo pakviestas Lietuvių Namuose skaityti paskaitas, gi kitomis progomis pasirodė kaip geras deklamatorius. Taip pat yra dalyvavęs ateitininkų literatūros bei talentų vakarų programose. 1966 m. dalyvavo su kitais australiečiais lietuviais Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese Čikagoje. Dabar Antanas jau kaip gydytojas dirba modernioje Queen Elizabeth ligoninėje. **(D)**

ATEITININKŲ METINĖ ŠVENTĖ PUTNAME

Tradicinė metinė Rytų pakraščio ateitininkų šventė šiemet įvyko gegužės 12 dieną, N. P. Seselių Marijos sodyboje. Nežiūrint apsiniaukusio oro, šiemet šventė sutraukė daugiau dalyvių nei kitais metais. Buvo daug jaunimo.

Šventė prasidėjo vėliavų eisena (dalyvavo 8 vėliavos) į koplyčią, kurioje šv. Mišias aukojo kun. V. Zakaras, kuris pasakė šventei pritaikytą pamokslą.

Po šv. Mišių sekė pietūs ir iškilmingas posėdis salėje. Šį kartą posėdis susidėjo iš dviejų dalių: pirmoje dalyje buvo atlikti visi at-kų pasižadėjimai — nuo jaunučių iki studentų, ir išklausyta A. Sabalio paskaita apie apaštalavimą ir gyvenimo formavimą; ko ateitininkai laukia ir tikisi iš naujųjų, ateinančių narių; kokie bandymai jų laukia ir kaip aplinka bandys statyti jų uždaviniams kliūtis ir užtvaras. Antroje dadalyje įvyko kan. **Mykolo Vaitkaus,** vieno iš pirmųjų ateitininkų organizatorių, **pagerbimas** jo 60 metų kunigystės, ir 60 metų ateitininkų organizacijos sukakčių proga. Įvadinį žodį tarė prof. Juozas Brazaitis, kuris kalbėjo apie sukaktuvininką, kaip rašytoją ir ekumenistą. Putnamo ateitininkės po to pasirodė savo meniniu vaizdeliu "Ateitininkijos pradžia", kuriuo pagerbė jubilijatą. Pabaigai žodį tarė kan. M. Vaitkus, visiems dėkodamas. Posėdį guviai pravedė Joana Kuraitė.

4 val. vakare įvyko gegužinės pamaldos, po to sekė vaišės "Raudondvaryje", na, žinoma, ir šokiai.

U.

Nebūk analfabetas!
— Rašyk ATEIČIAI!

Kiek naujų prenumeratų jau suradai ATEIČIAI?

GARBĖS PRENUMERATAS PO 10 DOL. ATSIUNTĖ:

A. Barzdukaitė (Clevelandas), Dr. A. Damušis (Detroitas), ku J. Grabys (N.Y.), Pr. Grušas (Calif.), kun. J. Juodeika (N. Mexico), kun. V. Karalevičius (N. Jersey), kun. A. Kardas (N. Y.), dr. J. Karvelis (Čikaga), dr. P. Kisielius (Čikaga), kun. Pr. Kuras Ill.), A. P. Liaugaudas (Ill.), J. Pauliukonis (Mass.), J. Prakapas (Calif.), kun. . Rubšys (N. Y.), dr. K. Skrupskelis (S. Carolina), kun. dr. Z. Smilga (Conn.), J. Šoliūnas (Čikaga), Vyt. Šoliūnas (Ill.), dr. A. Šidlauskaitė (Kanada), dr. P. Žemaitis (Mich.).

AUKOTO "ATEIČIAI" PAREMTI:

Toronto Moksleivių Ateitininkų Tėvų Komitetas — 50 dol.; dr. A. Damušis, Detroit — 15 dol.; Vyt. Šoliūnas, Ill., — 10 dol.; dr. A. Stankaitis, N. Y. — 2 dol.; V. Kazlauskas, Čikaga — 2 dol.; R. Alšauskaitė, Ill. — 1 dol.

AUKO UŽSIENIO MOKSLEIVIJOS PRENUMERATAI APmokėti;

J. Pauliukonis, Mass., 5 dol.; kun. J. Pragulbickas, N. Jersey, — 5 dol.

Už garbės prenumeratas ir aukas nuoširdžiai dėkojame.

ATEITIES Administracija

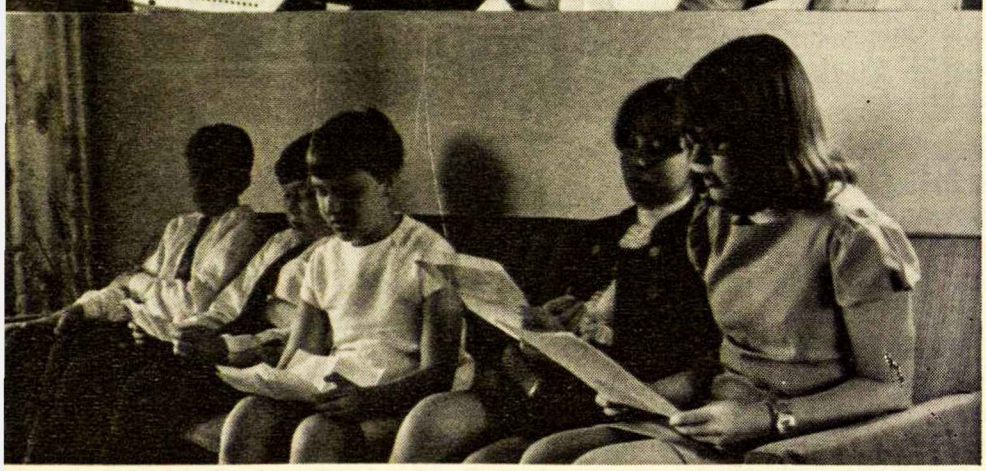

Philadelphijos jaunieji ateitininkai ruošia montažą, kuris buvo perduotas per Bendruomenės Balsą Motinos Dienos proga.

Viršuje, iš k. į d.: Aušra Kananavičiūtė ir Vyt. Muraška, paruošęs montažą; žemiau: Ingrida Gudėnaitė, Dana Juzaitytė, Virgus Volertas ir Algis Maciūnas.

EX LIBRIS ATEITIS

PILNUTINIS KRISTUS, **Emile Guerry.** Iš prancūzų kalbos ("Dans le Christ Total") vertė Tėvas Kęstutis Marija Butkus, OFM. Išleido Agota Mikulėnienė. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos spaustuvė Bostone, 1967. 320 puslapiai, kietais viršeliais, geltonas popierius. Kaina $5.00.

Kiekvienam krikščioniui įsigyventi į Vatikano Antrojo dvasią, o ne tik mėtytis jo posakiais, yra rimta ir džiugi užduotis. Tam reikia reikšmingo kontakto su Dievu, Bažnyčia, pasauliu. Tam reikia gyvo sakramentinio gyvenimo, maldos, dialogo, gerų darbų. Ir tam reikia gilaus įsimąstymo.

Nors priešvatikaninė, ši knyga "Pilnutinis Kristus" kaip tik ir yra šių laikų dvasios įsimąstymui: kas yra Kristus, kas yra Bažnyčia, kas esame mes, krikščionys. Gero autoriaus Emile Guerry, Cambrai arkivyskupo, dogmatiškai pagrįstos, šv. Raštu paremtos mintys mums padeda suprasti Mistinio Kristaus Kūno paslaptį. Autorius mąstymais mus veda į gilesnį supratimą, į pasiryžimą būti broliu kitiems — o juk tai yra mūsų laikų didysis rūpestis ir noras.

Šimtas keturi mąstymai (su pradine šv. Rašto citata ir baigiamąja malda) paskirstyti į tris dalis, turinčias paaiškinamąsias įžangas: 1) Asmeninio Kristaus paslaptis, 2) Gyvoji Mistinio Kūno narių bendruomenė, 3) Katalikų Bažnyčios paslaptis. Pirmoje dalyje, įsigilinę į Kristaus asmenį, supratę jo reikšmę žmonijai ir pagilinę savo meilę Jam, antroje dalyje, matome, kad, artėdami prie Kristaus, artėjame prie kitų: esame jais susirūpinę, jaučiame atsakomybę, vienybę, bendruomenę. Trečioje dalyje Bažnyčios paslaptis mums atskleidžia ne vien Bažnyčios charakterį, bet ir nario, atseit mūsų, bruožus ir atsakomybę apaštalavimo reikalingumą.

Pati knyga, atrodo, ištisiniam skaitymui ir mąstymui tiktų tik patyrusiam dvasinių knygų skaitytojui bei lietuviškai gerai mokančiam (stilius yra sunkus, kalba komplikuota, prie to prisideda ir neretos korektūros klaidos). Tačiau, tai būtų gera medžiaga net mažiau patyrusiems proginiam vartojimui, pvz., išrinkus temą per susirinkimą ar maldos valandą paskaityti, pamąstyti, pasidalinti mintimis. Nors vertimas sunkus, šia knyga lietuviška religinė literatūra žymiai praturtinama.

Šį mėnesį sueina lygiai 27 metai nuo didelės lietuvių tautą ištikusios tragedijos.

Jūs matėte, kaip visa Amerika pergyveno prez. Kennedy, Dr. King ir sen. Kennedy nužudymus. Tai trys vyrai, keturių metų laikotarpyje.

Įsivaizduokite dabar, kaip apstulbo lietuviai Lietuvoje, kai atsikėlę birželio 15 d. rytą, 1941 m., visur girdėjo kariškų sunkvežimių burzgimą, žmonių klyksmą, o nubėgę ieškoti savo giminių ir pažįstamų — neberado jų.

Viena septynių metų mergytė tą naktį nakvojo pas savo draugę — taip, kaip ir jūs kartais pas draugus pernakvojate. Grįžusi namo, rado tik rusą kareivį, užrakinėjantį ir užkalinėjantį jų namo duris. Tėveliai, broliai ir sesutės buvo sukišti į sunkvežimį ir išvežti.

Mažą berniuką tą vakarą saugojo kaimynai savo namuose. Įsiveržę rusai išvežė juos visus, nežiūrint, kad berniukas visai kitai šeimai priklausė.

Tai likusiųjų tragedija. Našlaičių, našlių — vaikučių, senelių. Visoje Lietuvoje buvo išdraskytos šeimos: tėvai — be vaikų, vaikai — be tėvų, vyrai ir moterys — be savo šeimų.

Tą baisiąją birželio naktį, 1941 m. iš Lietuvos į Sibirą buvo ištremta 45,000 nekaltų žmonių — mokslininkų, menininkų, ūkininkų, darbininkų, mokinių, kariškių ir valdžios vyrų šeimos. Tiesa, tie išvežtieji nebuvo čia pat vietoje nužudyti. Tačiau jie buvo pasmerkti lėtam žuvimui Sibiro kančiose, ir gal ne vienam būtų buvusi daug lengvesnė mirtis nuo šautuvo šūvio.

— — —

Mes norime, kad jūs pamąstytumėte apie šiuos tragiškus įvykius.

Pagalvokite, kad kiekvieną dieną, ne — turbūt kiekvieną minutę kuriame nors pasaulio krašte žūsta žmonės nuo žmogaus rankos. Žūsta užpulti, žūsta besigindami; žūsta už laisvę, už tikėjimą, už įsitikinimus; žūsta dėl garbės, duonos, ar dėl pinigo. O žiauriausia — kai žūsta vien dėl kurio nors kito žmogaus noro žudyti.

Vasaros metu jūs turėsite daug laisvalaikio. Žiūrėsite daugiau televizijos programų, negu mokslo metais. Nežiūrėkite žiaurių programų, kuriose visos problemos sprendžiamos muštynėmis, o užbaigiamos — revolverio šūviu. Jos visai nejučiomis pripratina vaiką prie žiaurumų. Jis nei pats nebepajunta, kaip jo sąžinė pasidaro nebejautri kitiems žmonėms. O kartais — kas dar blogiau — vaikai nori išbandyti tai, ką televizijoje matė.

Tokie dalykai augina žiaurius žmones. Žmones, kurie suaugę, ar dar tik paaugę, patys sugalvoję, arba kitų paraginti, kankina ir žudo kitus žmones.

Amerikos jaunimas dabar

Šių dienų jaunimas yra labai nenusistovėjęs: jis nežino, ko nori, jis nežino, kuo bus. Jis, atrodo, neturi jokio tikslo, todėl suaugusieji jį vadina netikusiu. Bet tas pasaulis, kuriame jaunimas dabar auga ir bręsta, yra labai įvairus ir komplikuotas. Mokslai (griežtieji) pasidarė svarbesni, nei literatūra; pažanga siekia daugiau materialinio nei dvasinio gerbūvio. Jaunimas suklaidintas.

Kadangi jaunimas nėra patenkintas tokiu pasauliu ir savo vaidmeniu jame, jis bando pakeisti arba save, arba pasaulį. Jis geria alkoholį ir užmiršta savo bėdas. Jis lekia mašinomis, išgąsdindamas kitus, ir jis džiaugiasi tuo. Jis nori pabėgti nuo savęs, nuo realaus pasaulio — į fantastinį pasaulį, ir tai padaro vartodamas LSD ir narkotikus. Bet tas jam nepagelbsti. Jis tik dar daugiau pasidaro neramus, dar daugiau nekantrus. Jis nesuranda savyje ramybės ir pasidaro nepatenkintas pasauliu.

Bet yra ir tokio jaunimo, kuris bando pakeisti pasaulį, padėdamas jam. Šitas jaunimas stoja į Taikos Korpusą, važiuoja į laukinius kraštus ir moko žmones. Šitas jaunimas kovoja už tai, kad balti ir juodi gyventų, kaip broliai. Šitas jaunimas irgi ieško ramybės savyje ir ją randa, nes dirba darbą, kurį Dievas jį pašaukė dirbti. Tik su Dievo pagalba jaunimas gali pasiekti savo tikslą.

Bet ne jaunimo kaltė, kad jis gyvena tokiame pasaulyje, kuriame juodi mušasi su baltais, kuriame valstybė kariauja su valstybe, kuriame visa žmonija gali būti sunaikinta ne Dievo, bet žmogaus. Ne jaunimo kaltė, kad toks pasaulis, bet tų, kurie prieš jį buvo. Svarbiausias jaunimo uždavinys dabar yra, kad jie užaugtų ir subręstų taip, kad vėliau galėtų valdyti ir gerinti šį pasaulį. Tai yra didelis ir sunkus uždavinys, nes pasaulis šiuo metu yra labai blogoje padėtyje. Bet aš tikiu, kad jaunimas susiims ir padarys!

Antanas RAZMA

•

Mano akimis žiūrint, Amerikos jaunimas yra pagedęs. Didelė jo dalis meta mokslą, ima narkotikus, kenkdami savo sveikatai, streikuoja prieš mokytojus, išsižada religijos, rūko ir geria alkoholį. Jie turi daugiau laisvės, jie daro ką nori. Išsigalvoja visokių dalykų, kad tik atkreiptų dėmesį į save: bernai užsiaugina ilgus plaukus ir barzdas, groja laukinę muziką ir t.t. Bet, žinoma, visi nėra blogi. Kiti pabaigia mokyklas gerais pažymiais ir jie ateityje turės gerus darbus ir bus geri Amerikos piliečiai.

Kristina GRINIŪTĖ

Bendrai, Amerikos jaunimas yra geras, darbštus ir turi daug entuziazmo. Pasitaiko didesnių grupių arba pavienių, kurie bando būti labai "gudrūs" ir "populiarūs". Tam pasiekti jie turi visokių išmislų. Jų idėjos daugiausia destruktyvios ir niekam tikusios. Visokius blogus darbus darydami, jie kartu įvelia daug nekaltų berniukų ir mergaičių, ir tada jie turi visokių problemų su policija. Kai berniukas gauna mašiną ir leidimą vairuoti, jis būtinai nori pasirodyti prieš savo drauges ir draugus. Tada jis lekia, kiek galėdamas, ir kai pasikeičia raudona šviesa, jis būtinai palieka du ruožus padangos žymių ant kelio. Daugumas jaunimo, tačiau, praleidžia laiką besimokydami ir besportuodami. Ir jie yra tie, kurie bus krašto ateities pagrindas.

Vyresniems žmonėms ypatingai į akis krenta jaunimo mados. Mergaičių suknelės trumpos, kelnės aptemptos. Ir kodėl? Aš nežinau. Tikriausia ir pačios mergaitės nežino, bet vistiek jos taip rengiasi, nes visos kitos taip daro. Tačiau, kai berniukai užsiaugina ilgus plaukus ir barzdas, aš manau, kad tai tikras apsileidimas. Viduje toks žmogus yra tuščias ir neturi ko veikti. Dėkui Dievui, kad dar ant šios žemelės yra ir protingo jaunimo.

Jonas ABROMAITIS

Veisiejai

Daugumas, kurie lankėsi Lietuvoje, buvo nustebinti ypatingu mūsų tėvynės grožiu. Tačiau daugelis jų nematė gražiausios iš gražiaisių — pietryčių Lietuvos, dzūkų žemės, kurią Vincas Krėvė įamžino savo kūryboje "Dainavos" varu.

Didelė smėlėtos Dzūkijos žemės dalis yra apaugusi pušynais, išraizgyta upėmis ir upeliais, nusėta ežerais. Tyrame ežerų vandenyje atsispindi pakrančių gluosniai ir ant artimų kalvų išlikusi viena - kita tūkstantmetė senapušė, šiltomis spalvomis pavaizduota Žmuidzinavičiaus paveiksluose.

Nederlingos Dzūkijos žemės gyventojai apsiprato su neturtu. Nuostabus šios žemės grožis išugdė juose dainų ir kitų menų pamėgimą. Tad nenuostabu, kad Dzūkija yra davusi Lietuvai Čiurlionį, Sasnauską, poetus: Sakalauską - Vanagėlį, Mockų - Diemedėlį, Antaną Jonyną, skulptorius: Aleksandravičių, Menžinską, dailininkus Žmuidzinavičių, Vytautą Jonyną, Vytautą Kasiulį, o iš jaunesnės kartos — Lijolę Židonytę ir daugelį kitų.

Viena iš būdingiausių Dzūkijos vietovių yra Veisiejai, kurie man ypatingai mieli, nes juose gimė mano mama. Veisiejų miestelis, apie 22 kilometrus į rytus nuo Seinų, *šiauriniame* Ančios ežero krante, pusiasalyje, buvo įkurtas sūduvių arba jotvingių, gilioje senovėje. Veisiejų apylinkės buvo sūduvių apgyventos Kristaus gimimo laikais, o gal ir anksčiau. Didelė šios kovingiausios lietuvių genties dalis krito kovose su skaitlingesniais priešais. Paveisiejų *gynybinis* piliakalnis liudija, kad jau 4-tame ar 5-tame šimtmetyje po Kristaus sūduviai kovėsi, gindami savo laisvę ir savo sodybas. Kas buvo tie ankstyvieji priešai, kurie užpuldinėjo Lietuvą 800 metų anksčiau negu kryžiuočiai, istorikai kol kas nežino; greičiausia, tai buvo lenkai.

Istoriniuose dokumentuose Veisiejai minimi 1253 metais, karaliaus Mindaugo laiške kryžiuočiams. Vėlyvesniuose dokumentuose Veisiejų vardas sutinkamas gana dažnai. Nuo 17-to šimtmečio pradžios Veisiejus valdė Masalskių - Oginskių šeimos, kurios čia pastatė gražius rūmus, įsteigė retų medžių parką, pastatė didelę bažnyčią. Jų valdymo metu atsirado krašte lenkų, kurie nepriklauso-

mybės laikais čia sudarė apie 10 procentų visų gyventojų.

Nepriklausomybės metu Veisiejai buvo valsčiaus centras. Valsčius turėjo apie 5,000 gyventojų, o miestelis — apie 1,500. Čia gyveno ir dirbo kompozitorius Neimontas, tarptautinės kalbos išradėjas dr. Zamenhofas, pedagogas Mykolas Židonis, dainininkas Vincas Jurčiukonis.

Veisiejai skaudžiai nukentėjo nuo paskutiniųjų okupacijų. Vokiečiai iššudė Veisiejų žydus, o rusai ištrėmė ir iššudė daug lietuvių ūkininkų.

Šiuo metu Veisiejai yra skurdaus kolchozinio gyvenimo centras. Okupantui užgniaužus kūrybos laisvę, dzūkų kūrybinis polėkis yra laikinai prigeseęs. Bet okupantas nepajėgė sunaikinti krašto grožio. Ir šiandien Veisiejų apylinkėse tebetviska saulės spinduliuose keli tuzinai didelių ir mažų ežerų, kuriuos riša upės ir upeliai, lyg melsvo šilko kaspinai, žaismingai žėrinčius deimantus. Septyni Veisiejų piliakalniai, tragiškai didingos praeities liudininkai, tebejaudina veisiejiečių širdis. Laki veisiejiečių vaizduotė tebekuria, ar bent tebekartoja įvairias legendas apie jų paslaptingus piliakalnius ir stebuklingus ežerus, su *paskendusiomis* ponų karietomis.

Veisiejiečiai atsimena, kaip kaitaliojosi jų dalia praeityje ir tvirtai tebetiki į laisvą rytojų, į sąlygas, kai vėl laisvai galės reikštis jų dainininkų ir menininkų genijus.

Vaiva VĖBRAITĖ, 13 m.
New Haven, Conn.

Ateitis

Jeigu sustotumėm vienai minutei ir pažvelgtumėm į praeitį — pamatytumėm kokiu greičiu pasaulis kūrėsi, pvz., prieš milijonus metų žmogus gyveno paprastą akmens amžiaus gyvenimą. Vėliau, tūkstančius metų atgal, žmogus pasidarė bent kiek tobulesnis, o tik paskutinį šimtmetį žmogus pasidarė nepaprastai tobulas savo nepaprastais moderniškais išradimais. Šitie išradimai paskutiniu laiku mums gali duoti ateities žmogaus gyvenimo vaizdą. Šitam aprašyme noriu pavaizduoti maždaug koks galėtų būti žmogaus gyvenimas ateityje.

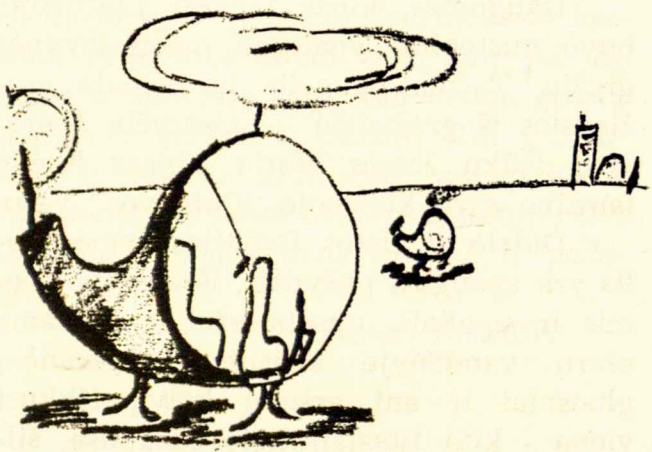

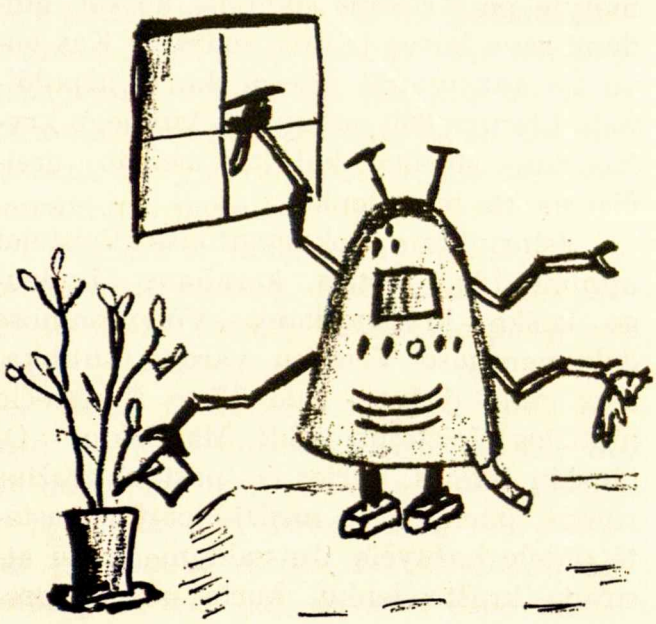

Pagal mokslininkų statistiką žmogus ateityj turės patogų ir turtingą gyvenimą. Kokiu būdu tas galėtų būti įvykdyta? — Pirmiausia, manoma, kad žmogus galės gyventi ne tik ant žemės, dangoraižiuose, bet taip pat erdvėje. Susisiekimai bus daugiausia helikopteriais ar atomine jėga varomais automobiliais, kuriuos galės panaudoti ne tik ant že-

mės, bet vandenyje ir ore. Namų tvarka bus, ypatingai moterims, gana patogi. Nevisuomet jai reikės virti didelius valgius, bet panaudos tam tikrus automatinius "kompiūterius", kurie automatiškai per minutes paduos jai norimus valgius. Taip pat namai bus tvarkomi su tam tikrais automatiškais kompiūteriais, vadinamais "robotais", kurie dulkes ištrauks, kambarių temperatūrą reguliuos ir suteiks reikalingas informacijas. Vienu žodžiu, kompiūteris bus ateites žmogaus svarbus instrumentas.

Bet vis tiek žmogui gręsia pavojus visiškai priklausyti nuo kompiūterio. Žmogaus kultūra gali pradėti nykti. Tada pasaulį nebevaldys žmogus, bet kompiūteris . . .

Bet, tikėkimės, kad ateitis vistik bus gera, ypatingai politiniu atžvilgiu — pavojai, kurie gręsia dabar, ateityje gali būti panaikinti. Atominės jėgos bus tokios galingos, kad kiekvienas kraštas bijos ir išsižioti apie karą, nenorėdamas savęs sunaikinti.

Su ta nepaprasta atomine pagalba, žmogus galės gyventi kiekviename pasaulio krašte, ar tai bus Antarktika, ar tai bus ant jūros dugno.

Žmogaus rūbai pasikeis visiškai. Vietoj kad būtų gaminami iš medžiagos, jie bus padaryti iš sintetinių skysčių, kurie, paspaudus mygtuką, galės per minutę ir spalvą, ir suknelės modelį pagaminti. Taip pat bus tam tikros tabletės, kurias panaudos kosmetikos reikalams. Su jom galės pakeisti plaukų ar odos spalvą, žiūrint, kokį rūbą nešios . . .

Medicina bus nepaprastai pažengusi. Žmogaus gyvenimas galės būti pailgintas, vėžys bus išgydomas, slogom niekas nesirgs todėl, kad viskas bus sterilizuota. Taip pat širdis, plaučiai ir smegenys galės būti pakeisti; ar ne puiku?

Bet ar moraliniai žmogus bus laimingas? . . .

Ateitis turės nepaprastą reikšmę žmogui; ji neišvengiama; dėl jos žmogus dabar planuoja, dirba, kovoja (ir ji turės būti tokia, kokią jisai padarys).

Regina STOČKUTĖ
Toronto, Kanada

— — —

RASOS ARBAITĖS MENO PARODA

Šių metų gegužės 18 ir 19 dienomis, Pacific Palisades, Kalifornijoje, buvo suruošta Rasos Arbaitės kūrinių paroda. iš viso buvo išstatyta 45 darbai.

Rasa ne vien paveikslus tapo. Ji taip pat kuria skulptūras, rašo eilėraščius ir projektuoja rūbus. Jos darbus gerai įvertina meno kritikai ir publika. Pernai metais vieną "Ateities Spindulių" skyrelį buvome iliustravę Rasos darbais.

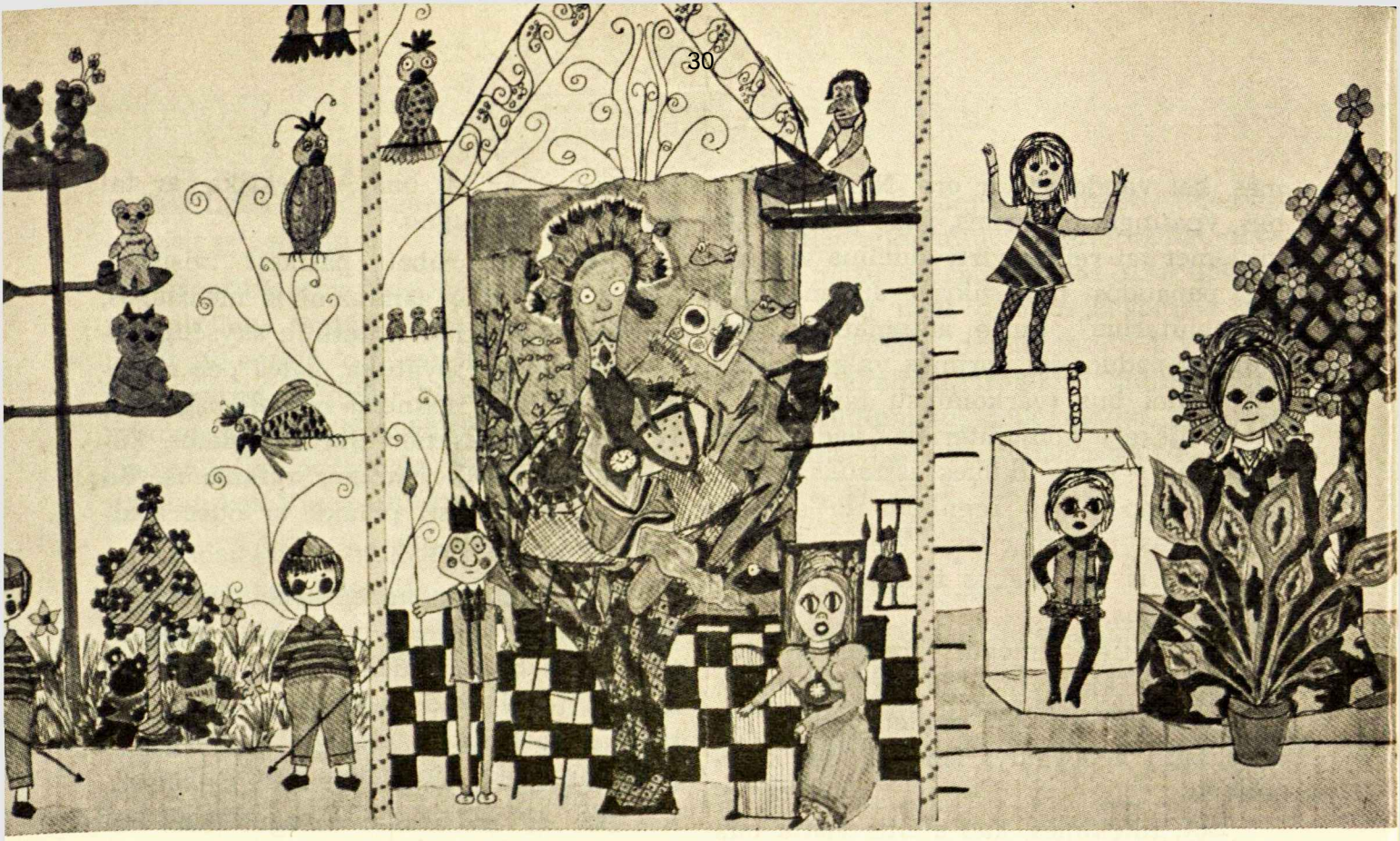

piešinys Rasutės Arbaitės

Lietuviški darželio gėlių pavadinimai

Jūsų darželiuose šią vasarą ir rudenį žydės daug gėlių. Gėles matysite parkuose, stovyklaudami, ar svečiuodamiesi pas draugus. Atkreipkite dėmesį į jų skirtingą grožį. Vienos ant ilgų kotelių, kitos ant trumpų; vienos panašios į varpelius, kitos — į saulutes; vienos kvepia, kitos — ne. Taigi, gėlės ne tik savo spalvomis yra skirtingos, ir visos jos kartu puošia šį pasaulį.

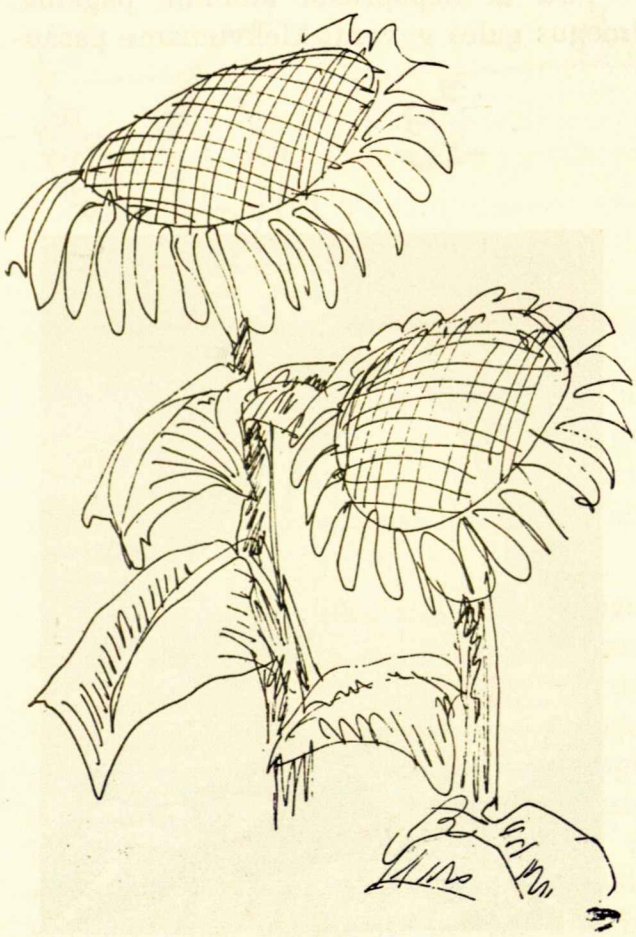

Tikriausia visi žinote šiuos vardus: *lelija, ramunė, rožė, rūta, tulpė.* Jų čia ir nebekartosime. Tačiau Amerikos darželiuose matome gėlių, kurių vardai nevisiems mums žinomi lietuvių kalboje. Vienos gėlės turi grynai lietuviškus vardus, kitų vardai sudaryti iš lotyniškų, mokslišku pavadinimų, treti vardai ir lietuvių kalboje skamba panašiai kaip angliškieji. Tik jų galūnės sulietuvintos. Štai tie vardai. Pasistenkite juos išmokti ir pritaikyti savo kalboje.

aguona — poppy
astra, ratilas — aster
bijūnas, pivonija, pinavija — peony
celozija — celosia
chrizantema — chrysanthemum
diegliažolė, raguolė — delphinium, larkspur
gvaizdikas — carnation
gvazdūnė, zinija — zinnia
hyacintas — hyacynth
irisas — iris
jaunuolis — ageratum
jurginas — dahlia
kardelis, gladiolas — gladiolus
karklelis, floksas — phlox
latilėlis — campanulla, bluebell
konvalija, pakalnutė — lilly-of-the-valley
Kosmėja — cosmos
krokas — crocus
laibenis — alyssum
levukas — snapdragon
liniukas, linelis — coreopsis
lubinas — lupine
malvė, dedešva — hollyhock
medetka, geltonasis gvazdikėlis — marigold
narcizas — narcissus
našlaitė, broliukas — pansy
nasturta — nasturtum
neužmirštuolė — forget-me-not
pelargonija — geranium
petūnija — petunia
puriena — buttercup
raktažolė, šv. Petro rakteliai — primrose

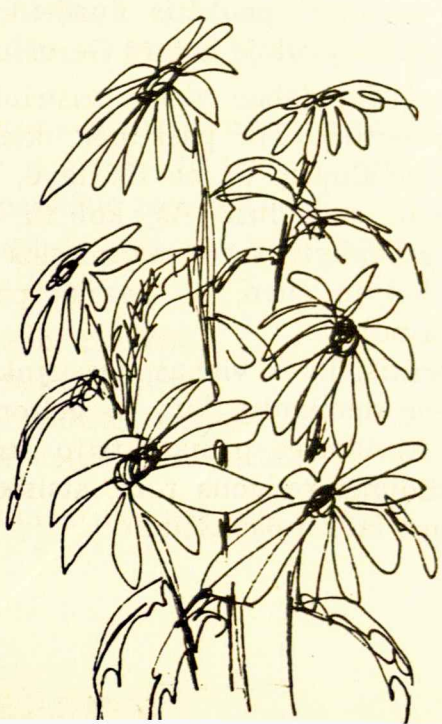

rudbekija — shasta daisy
rugiagėlė — cornflower
rusmenė — foxglove
saulėgrąža — sunflower
snieguolė — snowdrop
šalavijas — salvia
verbena — verbena
žibuoklė, žibutė — violet
žirnelis — sweet pea
žydrė — grape hyacynth
žvaigždūnė — pincushion flower

(Šiuos vardus atsekėme, naudodamiesi Lietuvių ir Britannica enciklopedijomis, pagal jų lotyniškus pavadinimus. Jei jūsų močiutės ir mamytės kitaip vadina kai kurias iš šių gėlių, prašome mums apie tai parašyti. — Red.).

LAIMĖS GRŪDELIS

(Lietuvių liaudies pasaka)

Gyveno toks neturtingas žmogelis, vardu Gerutis. Kai jis pristigo duonos, nuėjo pas vieną ūkininką ir sako:

— Nebeturiu ko valgyti. Gal paimtum mane už berną?

— Kad nelabai reikalingas bernas. Gal ir mokėti daug reikės? — atsakė jam ūkininkas.

— Ką ten daug. Man kad tik pavalgyti, apsirengti. Na, jeigu koks grūdelis ir įkris į ausį, tai, žinoma, išeidamas išsinešiu jį, — nusijuokė žmogelis.

Ūkininkas apsidžiaugė, kad turės tokį pigų darbininką, ir paliko jį pas save.

Bernas pasirodė ne tinginys esąs, visus metus dirbo vąžiningai.

Pasibaigus sutartam laikui, Gerutis nuėjo atsisveikinti su savo šeimininku. Eidamas ėmė krapštyti kairiąją ausį, kaip čia toliau reikės jam gyventi. Bekrapštydamas ausyje rado kažin kokį grūdelį ir net išsižiojo — kas gi jį įmetė? Visai kaip pasakoje!

— Gal tau, Geruti, skriauda? Visus metus dirbai kaip juodas jautis ir dabar be jokio atlyginimo išeisi, — ėmė kalbėti ūkininkas.

— Štai ausyje radau grūdelį, daugiau man nieko nereikia. Ką čia žodį taręs mainysi, — atsakė Gerutis.

Ūkininkui pagailo gero darbininko. Įbrukęs jam popierinį pinigą, jis atnešė dar pusę palties lašinių ir pažadėjo, pro šalį važiuodamas, užvežti kokį maišą bulvių.

Gerutis padėkojo ir išėjo. Jis vėl apsigyveno savo trobelėje ir nekantriai laukė pavasario, kada galės pasodinti po langu ausyje rastą grūdelį. Kas gi žino, gal tas grūdelis tikrai laimę atneš?

Atėjo pavasaris. Saulė kasdien darėsi vis karštesnė ir karštesnė. Ir žemė jau atšilo. Gerutis pasiėmė ausyje rastą grūdelį ir pasodino jį palangėje.

Atsikėlęs vieną rytą, jis žvilgtelėjo pro langą ir pamatė neregėtos grožybės žolyną. Net širdis Geručiui apsalo.

Taip jam besidžiaugiant, atskrido dar niekados nematytas paukštis. Nutūpė ant žolyno ir ėmė lesti. Lesė lesė ir nulesė visą viršūnę. Tada ištiesė kaklą ir kad užgiedos, kad užčiulbės, net Gerutis pakėlė galvą. Išvydęs, ką paukštis padarė jo žolynui, jis, vos neverkdamas, prabilo:

— Paukšteli čiulbuonėli, ką tu padarei, ką tu padarei? Tu mano laimės žolynėliui viršūnėlę nulesei! . . .

— Aš buvau labai išalkęs. Tiek dienų, tiek naktų skridau per girias, per kalnus, per jūras, kol pasiekiau šią šalį, — atsakė paukštis.

— Dabar nudžius žolynėlis, ir laimės aš jau nematysiu, — aimanavo Gerutis.

Pagailo paukščiui vargšo žmogelio ir tarė jam:

— Matau, esi labai geras; noriu tau atsilyginti. Sėskis ant manęs, ir aš tave nunešiu, kur yra daug aukso ir deimantų!

Gerutis, pamanęs, kad jam dabar vis tiek nėra čia ko veikti, atsisėdo ant paukščio ir pakilo lėkti.

Lėkė jis, lėkė Paukščių keliu devynias dienas ir devynias naktis. Devintos dienos pavakarį paukštis nusileido nuostabiai puikioj saloje ir tarė Geručiui:

— Tučia dabar visko prisirink, kas tik tau patiks. Tik paskubėk, kad ryto saulė neužkluptų. Ji ne tik tave, bet ir mane gali sudeginti. Aš, kol tu rinksi, lėksiu aplankyti savo mylimosios kapo. Ji čia kelyje žuvo, — pasakė paukštis ir nuplasnojo.

Gerutis, likęs vienas, prisirinko vieną kišenę deimantų, kitą — geltoniausio aukso. Apsidairęs pamatė trijų žmogaus galvų didumo raudoną rožę, atsisėdo ant jos ir ėmė laukti paukščio.

KAS YRA DRAUGYSTĖ

Ar jūs žinote, kas yra draugystė? Mes visi turime draugų, bet mažai iš mūsų sustoja pagalvoti, kodėl mes turime draugų ir kas draugystė yra. Aš bandysiu jums išaiškinti.

Draugystė yra tam tikras jausmo ryšys su kitu žmogumi. Šis jausmas gali būti ir liūdnas ir džiaugsmingas. Draugystė yra pasidalinimas savęs, savo minčių ir savo daiktų su kitu asmeniu.

Žmonės visada ieško draugystės. Jeigu jie jos neranda viename žmoguje, jie ieško kitame žmoguje, kol pagaliau suranda draugą. Dažniausiai šie du ar trys draugai mėgsta ir nemėgsta tuos pačius dalykus. Dėl to jie turi apie ką kalbėti ir galvoti, kitaip jie nebūtų draugais, nes jie neturėtų ką kita daryti.

Tikiuosi, kad dabar jūs nors truputį geriau suprantat, kas yra draugystė.

Danguolė J., 12 metų

(kaip jums atrodo kas yra draugystė? Kokie žmonės būna geri draugai? Ar gali būti draugais ir tokie, kurie apie kai kuriuos dalykus skirtingai galvoja? Pagalvokite ir parašykite apie tai "Ateities Spinduliams" — Red.).

Dar prieš aušrą, dideliais sparnais plasnodamas, atskrido paukštis ir klausia:

— Ar jau?
— Jau, — atsakė Gerutis.

Gerutis atsisėdo ant paukščio, ir šis parnešė jį atgal į jo trobelę. Atsisveikindamas paukštis tarė Geručiui:

Jeigu tu vėl ko nors pristigsi, tai tik sudainuok:

Laimės paukšteli,
Nunešk šalelėn,
Kur auksas, sidabras,
Kur deimantas, perlai!

Tada aš atskridęs vėl tave nunešiu.

KODĖL ŠIS MĖNUO PAVADINTAS BIRŽELIU?

Daug kas mano, kad šeštasis mėnuo gavęs vardą nuo medžio beržo. Tiesa, tuo metu Lietuvoje kaip tik beržai sprogsta (išleidžia lapelius) ir žmonės jais, ypač per Sekmines, papuošia savo namus, galvijų ragus.

Tačiau yra dar vienas aiškinimas kodėl tą mėnesį "birželiu" pavadino. Visi jūs esate kada nors prie ežero matę biržę arba laumžirgį. Tai ilgo, plono kūno ir didelių, peršviečiamų sparnelių vabzdys. Jis labai greitai sukinėjasi ore ir atrodo melsvos spalvos.

Birželio mėnesiui atėjus, biržių lėliukės, kurios žiemą praleido vandenyje, išlenda į paviršių, į krantą. Daugybė jų užropoja ant nendrių ir kitų kranto augalų. Tada, saulėje padžiūvusios, praplyšta tų lėliukių odelės, ir iš jų išlenda jaunos, gražios, sparnuotos biržės. Dar kurį laiką jos patupi ant nendrės — kol apdžiūva ir sukietėja jų sparneliai, tada pakyla į orą.

Kartais didžiausi biržių pulkai skrenda iš vienos vietovės kiton. Skrenda milijonų milijonai vabzdžių, ir tai baugina vietos žmones. Tačiau biržės yra labai naudingos, nes suėda uodus, muses, mašalus.

Žymus lietuvis gamtininkas prof. T. Ivanauskas teigia, kad šių vabzdžių, o ne medžių beržų vardu remiantis, pavadintas šeštasis metų mėnuo — birželis.

*

Linkime jums tikrai malonių vasaros atostogų. Kaip pernai, taip ir šiemet raginame per atostogas užrašyti lietuvių tautosakos iš savo močiučių — mįslių, dainų, patarlių, padavimų ir pasakų.

*

KREIVOS ŠYPSENOS

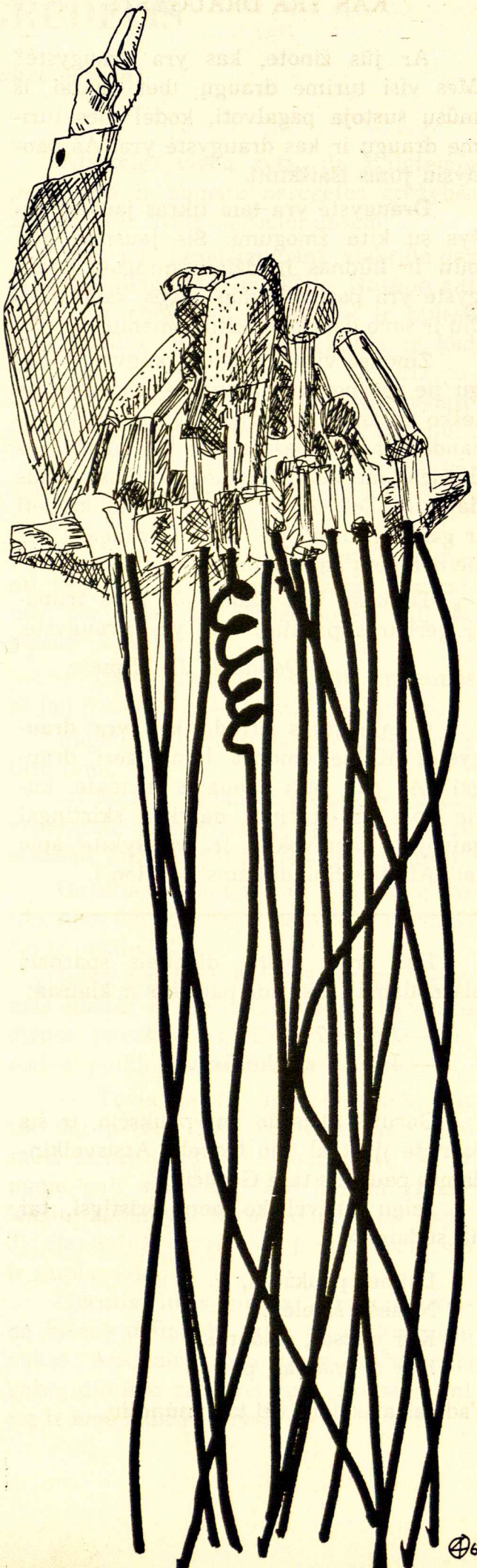

UNIVERSALUS LIETUVIS

Yra šalis, kur upės teka
Gražiai tarp girių ūžiančių,
Keistai ten vyrai kartais šneka —
Apie penkioliką pačių.

Ir gražios tos šalies merginos,
Baltais, perliniais dantimis . . .
Šalis ta — Zambija vadinas, —
Dėl jos nemiegu naktimis.

KIEK DAUG PASAULYJE PROBLEMŲ

Kiek daug pasaulyje problemų,
Kiek daug žmonų, kiek daug haremų,
Kiek daug senatorių narsių
Ir generatorių garsių . . .

Kiek daug beviltiškų "personų"
Kiek daug garsių, turtingų ponų,
Kiek daug beteisių, nelaimingų
Kiek daug galiūnų; kiek turtingų;

Kiek daug Angoloje problemų,
Kiek daug paveikslų dar be rėmų,
Kiek daug dar pypkių be tabako,
Ir automobilių be bakų.

— — —

Kaip gera visdėlto pas mus:
Visi jau turime namus,
(Kai nebeturime ko veikti,
Tai galim praeitį pakeikti)
Bet šiaip — malonu, šilta, gera,
Ramu, — nes niekas nesidaro;
Vaišinamės šnapsu, kava,
Ir Lietuva — b e v e i k laisva . . .

ALp(LKA)1786
1968, Nr.6

Moksleivių ateitininkų vasaros stovyklos

KANADOJE: WASAGA BEACH, ONTARIO

pas Tėvus Pranciškonus

Jaunučiams ir moksleiviams — liepos 28 — rugpiūčio 10 dienomis.

Dėl informacijos ir registracijos:

Kanados MAS CV Atstovas
V. Kolyčius, 86 Glenholm
Toronto, Ont., Canada
Tel. 534-5586

ir per savo vietovės kuopos valdybą bei globėjus.

KALIFORNIJOJE:

Dėl datos bei bendrų informacijų susiriškite su savo globėjais.

RYTUOSE:
KENNEBUNK PORT, MAINE

pas Tėvus Pranciškonus

Jaunučiams ir moksleiviams—rugpiūčio 4 — 18 d.d. Dėl informacijos ir registracijos:

Rytų MAS CV Vyr. Atstovas
A. Juzaitis
207 Yellowstone Rd.
Plymouth Meeting, Pa. 19462
Tel. 838-6022

ir per savo vietovės kuopos valdybą bei globėjus.

DAINAVOJE
MANCHESTER, MICH.

Moksleiviams — birželio 16-30 d.d.
Jaunučiams — birželio 30 — liepos 14 d.d.

Dėl informacijos ir registracijos:
MAS Centro Valdyba
1911 Beverly Hills Dr.
Euclid, Ohio 44117

Čikagoje:

D. Viliušis, 4050 So. Campbell
Chicago, Ill. 60629
Tel. LA 3-8330

Ona Rušėnienė
7247 So. Maplewood
Chicago, Ill. 60629
Tel. 778-8645

Cicero:

Nijolė Baronienė, 1436 So. 49 Ct.
Cicero, Ill. 60650
Tel. OL 2-3212

Antanas Tauginas, 1529 So. 49 Ct.
Cicero, Ill. 60650
Tel. OL 6-5174

ir per savo vietovės kuopos valdybą bei globėjus.

KANADOJE: MONTREALYJE

Lorentian kalnuose — Baltijos Stovykloje

Liepos 13 — 20 dienomis.
Dėl informacijos ir registracijos:
Seselė Margarita
1450 Rue de Seve
Montreal 20, Que., Canada

ir per savo vietovės kuopos valdybą ir globėjus.

90.725.13